

URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁÓDZI

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2011-2012

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

ŁÓDŹ 2014

**URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI**

**INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE**

**DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA
MIKROPRZEDSIĘBIORSTW
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W LATACH 2011-2012**

ŁÓDŹ 2014

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W ŁODZI**

PRZEWODNICZĄCY

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE:

Edward Bedlechowicz, Mariola Chrobot, Ewelina Herman, Anna Jaeschke,
Stanisław Kaniewicz, Sławomir Konczak, Włodzimierz Obraniak, Elżbieta Ossowska,
Tomasz Piasecki, Jolanta Włodarczyk, Lilianna Wójcik

SERIA: INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

OPRACOWANIE

Artur Mikulec – Ośrodek Małych i Średnich Przedsiębiorstw

POD KIERUNKIEM

Elżbiety Ossowskiej

SKŁAD, GRAFIKA:

Artur Mikulec

Katarzyna Szkopiecka – Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

PROJEKT OKŁADKI

Katarzyna Szkopiecka

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-60002-59-9

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Nakład 100 egz.

Cena 18,00 zł

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu publikację „*Działalność gospodarcza mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim w latach 2011-2012*”. Opracowanie przygotowane zostało na podstawie wyników reprezentacyjnego badania przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, przeprowadzonego na formularzu *SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*.

Publikacja składa się z dwóch części. W pierwszej znajdują się informacje dotyczące metodologii badania SP-3, definicje podstawowych pojęć i wskaźników opisujących działalność gospodarczą mikroprzedsiębiorstw. W części drugiej zamieszczono charakterystykę działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw z terenu województwa łódzkiego w latach 2011-2012 oraz dokonano graficznej prezentacji wyników ich działalności gospodarczej na tle pozostałych województw.

Zamieszczone w opracowaniu dane statystyczne dotyczą: liczby mikroprzedsiębiorstw, liczby pracujących, przeciętnej liczby zatrudnionych oraz przeciętnego wynagrodzenia w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 9 osób. Przedstawiono również wyniki tych przedsiębiorstw w postaci: wartości przychodów i kosztów z całokształtu działalności, wartości sprzedaży detalicznej i hurtowej oraz produkcji budowlano-montażowej. Uzupełnienie publikacji stanowi aneks tabelaryczny, w którym zaprezentowano wybrane dane oraz wskaźniki z zakresu działalności mikroprzedsiębiorstw w przekroju sekcji PKD i w przekroju województw.

Mamy nadzieję, że publikacja stanowić będzie podstawowe źródło informacji dla osób zainteresowanych tematyką mikroprzedsiębiorstw, a wskaźniki i dane statystyczne zawarte w publikacji będą inspiracją do dalszych analiz.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

PREFACE

Statistical Office in Łódź is pleased to present the study “Economic activity of micro-enterprises of Łódzkie Voivodship in year 2011-2012. The publication was prepared on the basis of the sample survey of micro-enterprises (entities employing up to 9 persons). Data for this survey was collected in the “Report on the economic activity of enterprises”, form called SP-3.

This publication consists of two parts. The first of them includes the methodology of SP-3 survey as well as definition of basic terms and indicators defining economic activity of micro-enterprises. The second part contains characteristic of micro-enterprises economic activity in Łódzkie Voivodship in years 2011-2012 and graphical presentation of the results of micro-enterprises economic activity in Łódzkie Voivodship against the background of other voivodships.

Data published in this elaboration concern: number of micro-enterprises, number of employed persons, average paid employment and average wage and salary. The results of these enterprises were presented as: data on revenues and costs from total activity, value of retail sales and wholesales, sales of construction and assembly production. The supplementation of the elaboration is a tabular part with selected data and indicators concerning activity of micro-enterprises according to NACE rev. 2 and by voivodships.

We hope, this study will constitute a basic source of information for everybody interested in micro-enterprises’ area, the indicators and statistical data which are published will give inspiration for further analysis.

*Director
of Statistical Office in Lodz*

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, march 2014

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	3
WPROWADZENIE	9
I. UWAGI METODYCZNE	12
I.1. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY BADANIA	12
I.2. PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKROPRZEDSIĘBIORSTW	15
I.3. DEFINICJE WSKAŹNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO- PRZEDSIĘBIORSTW	19
II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKROPRZED- SIĘBIORSTW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W LATACH 2011-2012	21
II.1. WYBRANE ASPEKTY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO- PRZEDSIĘBIORSTW W UJĘCIU TERYTORIALNYM	21
II.2. WYBRANE ASPEKTY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO- PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI PKD 2007	26
II.3. ANALIZA SYTUACJI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW NA BAZIE WSKAŹNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	29
II.4. WSKAŹNIKI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKROPRZED- SIĘBIORSTW W PRZEKROJU WOJEWÓDZTW	40
PODSUMOWANIE	50
ANEKS TABELARYCZNY	54

CONTENTS

PREFACE	3
INTRODUCTION	9
I. METHODOLOGICAL NOTES	12
I.1. SUBJECTIVE AND OBJECTIVE SCOPE OF THE SURVEY	12
I.2. MAIN DEFINITIONS OF MICRO-ENTERPRISES ECONOMIC ACTIVITY	15
I.3. DEFINITIONS OF MICRO-ENTERPRISES ECONOMIC ACTIVITY INDICATORS	19
II. CHARACTERISTIC OF MICRO-ENTERPRISES ECONOMIC ACTIVITY IN ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN YEARS 2011-2012	21
II.1. SELECTED ASPECTS OF MICRO-ENTERPRISES ECONOMIC ACTIVITY IN TERRITORIAL VIEW	21
II.2. SELECTED ASPECTS OF MICRO-ENTERPRISES ECONOMIC ACTIVITY BY PKD 2007 SECTIONS	26
II.3. ANALYSIS OF MICRO-ENTERPRISES SITUATION ON THE BASIS OF ECONOMIC ACTIVITY INDICATORS	29
II.4. MICRO-ENTERPRISES ECONOMIC ACTIVITY INDICATORS BY VOIVODSHIPS	40
SUMMARIZE	50
TABULAR ANNEX	54

SPIS TABLIC

Tabl. 1. Podstawowe dane o przedsiębiorstwach	10
Tabl. 2. Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób	21
Tabl. 3. Miejsce mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego według wskaźników przyjętych do analizy	43
Tabl. 4. Dane o działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw	55
Tabl. 5. Wybrane dane o działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007	57
Tabl. 6. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce według formy prawnej i wielkości mikroprzedsiębiorstwa	60
Tabl. 7. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007	61
Tabl. 8. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw	64

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Dynamika liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących ogółem w latach 2011-2012 według województw	22
Rys. 2. Dynamika wartości sprzedaży detalicznej i hurtowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową w latach 2011-2012 według województw	25
Rys. 3. Struktura mikroprzedsiębiorstw w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007	26
Rys. 4. Struktura pracujących ogółem w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007	27
Rys. 5. Dynamika liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących ogółem w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007	29
Rys. 6. Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw	34
Rys. 7. Pracujący ogółem i przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw	35
Rys. 8. Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo	36
Rys. 9. Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie	36
Rys. 10. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie	37
Rys. 11. Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw	38
Rys. 12. Udział sprzedaży detalicznej i hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw	38
Rys. 13. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw	40

LIST OF TABLES

<i>Tabl. 1. Basic data on enterprises</i>	<i>10</i>
<i>Tabl. 2. Enterprises employing up to 9 persons</i>	<i>21</i>
<i>Tabl. 3. Micro-entities of Łódzkie Voivodship by indicators taken for analysis</i>	<i>43</i>
<i>Tabl. 4. Basic data on economic activity of micro-enterprises by voivodships</i>	<i>55</i>
<i>Tabl. 5. Selected data on economic activity of micro-enterprises in Poland by PKD 2007 sections</i>	<i>57</i>
<i>Tabl. 6. Economic activity indicators of micro-enterprises in Poland by legal status and size of micro-enterprise</i>	<i>60</i>
<i>Tabl. 7. Economic activity indicators of micro-enterprises in Poland by PKD 2007 sections</i>	<i>61</i>
<i>Tabl. 8. Economic activity indicators of micro-enterprises by voivodships</i>	<i>64</i>

LIST OF FIGURES

<i>Fig. 1. Dynamics of the number of the micro-enterprises and total employment in 2011-2012 by voivodships</i>	<i>22</i>
<i>Fig. 2. Dynamics of the retail and wholesale of the micro-enterprises operating in trade in 2011-2012 by voivodships</i>	<i>25</i>
<i>Fig. 3. Structure of the micro-enterprises in Poland in 2011-2012 by PKD 2007 sections</i>	<i>26</i>
<i>Fig. 4. Structure of the total employment in Poland in 2011-2012 by PKD 2007 sections</i>	<i>27</i>
<i>Fig. 5. Dynamics of the number of the micro-enterprises and total employment in Poland in 2011-2012 by PKD 2007 sections</i>	<i>29</i>
<i>Fig. 6. Intensity ratio of micro-enterprises</i>	<i>34</i>
<i>Fig. 7. Persons employed and average employment for 1000 micro-enterprises</i>	<i>35</i>
<i>Fig. 8. Indicator of excess of revenues over costs for 1 micro-enterprise</i>	<i>36</i>
<i>Fig. 9. Monthly revenues per 1 employee in microenterprise</i>	<i>36</i>
<i>Fig. 10. Average monthly wage and salary per an employee in micro-enterprise</i>	<i>37</i>
<i>Fig. 11. Indicator of excess revenues over costs in the income of micro-enterprise</i>	<i>38</i>
<i>Fig. 12. The share of retail sales and wholesale in revenues from total micro-enterprises activity</i>	<i>38</i>
<i>Fig. 13. The share of construction output in revenues from total micro-enterprises activity</i>	<i>40</i>

WPROWADZENIE

Mikroprzedsiębiorstwa¹ stanowią najliczniejszą grupę w sektorze przedsiębiorstw, a ich aktywność ma duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego kraju. W latach 2010-2012 liczba przedsiębiorstw w Polsce wzrosła z 1726,7 tys. do 1794,9, tj. o 4,0%, podczas gdy liczba jednostek, w których pracuje do 9 osób, w skali całego kraju zwiększyła się z 1655,1 tys. do 1719,2 tys., a więc o 3,9%.

Średnioroczna dynamika liczby przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw w latach 2010-2012 wyniosła odpowiednio 102,0 oraz 101,9. Jest ona rezultatem dominującego udziału mikroprzedsiębiorstw w liczbie przedsiębiorstw ogółem, który w latach 2010-2012 wyniósł aż 95,9%. Średnia liczba przedsiębiorstw w badanym okresie (2010-2012) wyniosła 1768,7 tys. jednostek, a średnia liczba mikroprzedsiębiorstw w badanym okresie kształtowała się na poziomie 1 694,9 tys. jednostek.

Liczba osób pracujących w przedsiębiorstwach w Polsce w latach 2010-2012 (według stanu na dzień 31 XII) wzrosła z 8859,1 tys. do 8937,4 tys., a liczba osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach zwiększyła się z 3399,1 tys. do 3459,5 tys., tym samym średnioroczna dynamika pracujących dla przedsiębiorstw i mikroprzedsiębiorstw w analizowanym okresie wyniosła odpowiednio 100,4 oraz 100,9. Udział osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w latach 2010-2012 zwiększył się z 38,4% do 38,7%.

Istotną rolę dla funkcjonowania i rozwoju polskiej gospodarki jednostek do 9 osób pracujących, prowadzących działalność gospodarczą, podkreśla również wielkość oraz dynamika przychodów osiągniętych przez tę grupę przedsiębiorstw. Chociaż w latach 2010-2012 udział przychodów mikroprzedsiębiorstw w przychodach przedsiębiorstw ogółem zmniejszył się z 21,8% do 20,3%, to wciąż pozostaje wysoki. Średnioroczna dynamika wartości przychodów przedsiębiorstw, w których pracuje do 9 osób, w latach 2010-2012 wyniosła 102,9 i była niższa od dynamiki wartości przychodów przedsiębiorstw ogółem, która kształtowała się na poziomie 106,8.

¹ W polskiej statystyce publicznej, zgodnie z przepisami obowiązującymi w statystyce europejskiej, za mikroprzedsiębiorstwo uważa się podmiot gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób, prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na jego formę prawną. Art. 104 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz.U. 2004 nr 173 poz. 1807) definiuje pojęcie mikroprzedsiębiorcy – za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który co najmniej w jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 mln euro.

Tabl. 1. **Podstawowe dane o przedsiębiorstwach** ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012
Przedsiębiorstwa ogółem	1726663	1784603	1794943
w tym mikroprzedsiębiorstwa	1655064	1710598	1719187
Udział mikroprzedsiębiorstw w % przedsiębiorstw ogółem	95,9	95,9	95,8
Pracujący w przedsiębiorstwach ogółem (stan w dniu 31 XII) ...	8859053	9028536	8937353
w tym pracujący w mikroprzedsiębiorstwach (stan w dniu 31 XII)	3399096	3508557	3459475
Udział pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w % pracujących przedsiębiorstw ogółem	38,4	38,9	38,7
Przychody przedsiębiorstw ogółem (w mln zł)	3297338	3666385	3763883
w tym przychody mikroprzedsiębiorstw (w mln zł)	719908	760896	762443
Udział przychodów mikroprzedsiębiorstw w % przychodów ogółem	21,8	20,8	20,3

a Dane zamieszczone w tablicy nie obejmują: banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL), www.stat.gov.pl/bdl oraz publikacja GUS, *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2012 r.*, Warszawa 2014, tabl. 3, str. 52.

Z uwagi na fakt, że mikroprzedsiębiorstwa stanowią przedmiot zainteresowania różnych dziedzin nauk, m.in. ekonomii, prawa, socjologii, nauki o zarządzaniu, lecz przede wszystkim są pewnego rodzaju barometrem koniunktury w gospodarce, to od wielu lat podlegają regularnej obserwacji statystycznej i są podmiotami wielu różnych badań statystycznych statystyki publicznej. Z jednej strony, wielkość zbiorowości mikroprzedsiębiorstw oraz różnorodność i zmienność działalności gospodarczej (PKD 2007) tych jednostek utrudnia prowadzenie badań statystycznych i z reguły wymaga przeprowadzenia ich na reprezentatywnej próbie losowo wybranych jednostek. Z drugiej strony, ze względu na stosunkowo „mały rozmiar” prowadzonej działalności gospodarczej, omawiane jednostki najczęściej prowadzą uproszczoną księgowość (np. karta podatkowa) i nie są w stanie dostarczyć zbyt szczegółowych informacji na temat własnej działalności gospodarczej. Tym samym ograniczona jest częstotliwość oraz okrojony jest zakres danych statystycznych gromadzonych, opracowywanych i udostępnianych przez statystykę publiczną na temat mikroprzedsiębiorstw.

Głównym tematem opracowania jest charakterystyka działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego w latach 2011-2012 na tle Polski i pozostałych województw na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw (o liczbie pracujących do 9*

osób). Pierwszy rozdział publikacji ma charakter wprowadzający. Zamieszczono w nim podstawowe pojęcia z zakresu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw oraz zdefiniowano wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw prezentowane w opracowaniu. W rozdziale drugim, wykorzystując zaproponowany zestaw wskaźników diagnostycznych, przeprowadzono analizę porównawczą działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim w latach 2011-2012. Analizę funkcjonowania przedsiębiorstw, w których pracuje do 9 osób, przeprowadzono na podstawie wartości wskaźników diagnostycznych z zakresu: natężenia mikroprzedsiębiorstw, liczby pracujących i zatrudnionych, kwoty wynagrodzeń, przychodów i kosztów z całokształtu działalności gospodarczej. Ponadto, w obliczeniach wykorzystano informacje o jednostkach prowadzących działalność handlową (detaliczną, hurtową) oraz budowlano-montażową (według przeważającego rodzaju prowadzonej działalności deklarowanej przez jednostki biorące udział w badaniu). Przy wyznaczaniu wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw wykorzystano średnioroczną liczbę mieszkańców danego województwa, według ich faktycznego miejsca zamieszkania, na dzień 30 VI danego roku². Wartości obliczonych wskaźników diagnostycznych według województw przedstawiono w postaci kartogramów. Uzupełnienie opracowania stanowi aneks tabelaryczny (tablice 4-8), zawierający dane o działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw oraz wartości obliczonych wskaźników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw za okres 2011-2012³.

Dane statystyczne z badania SP-3 za lata 2011-2012 są w publikacji prezentowane według aktualnie obowiązującej klasyfikacji PKD 2007. Ponadto prezentowane dane dotyczą zbiorowości mikroprzedsiębiorstw aktywnych, tj. prowadzących działalność gospodarczą w okresie sprawozdawczym.

² Od roku 2010 bilans ludności sporządzany jest tylko dla ludności faktycznie zamieszkałej. Dla danych według faktycznego miejsca zamieszkania zgodnie z podziałem administracyjnym w dniu 31 XII. Ludność faktycznie zamieszkała obejmuje: a) stałych mieszkańców, z wyjątkiem osób przebywających poza miejscem zamieszkania przez okres powyżej 3 miesięcy w kraju oraz obejmuje wszystkie osoby przebywające za granicą (bez względu na okres ich nieobecności) b) osoby przebywające czasowo przez okres powyżej 3 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju.

³ Czytelnika zainteresowanego tematyką działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim odsyłamy do wcześniejszych publikacji Urzędu Statystycznego w Łodzi z tego zakresu z lat wcześniejszych, http://www.stat.gov.pl/lodz/69_679_PLK_HTML.htm.

I. UWAGI METODYCZNE

I.1. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY BADANIA

Podstawowym badaniem statystycznym mikroprzedsiębiorstw jest reprezentacyjne, roczne badanie *SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*. Jest ono realizowane przez GUS od 1990 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na kolejne lata. Od 2009 r. zbieraniem danych od respondentów z terenu całego kraju zajmuje się Urząd Statystyczny w Łodzi, specjalizujący się w badaniach małych i średnich przedsiębiorstw.

Jednostkami zobowiązanymi⁴ do wypełnienia formularza SP-3 są podmioty prowadzące działalność gospodarczą, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób, tj.:

- **osoby fizyczne** (z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne),
- **osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej** prowadzące działalność w formie: spółek handlowych (osobowych i kapitałowych), spółek cywilnych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, oddziałów przedsiębiorstw zagranicznych,

których działalność zaklasyfikowano według **PKD 2007**⁵ do sekcji:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A, działy: 02 – leśnictwo i pozyskiwanie drewna; 03 – rybactwo),
- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
- Budownictwo (sekcja F),

⁴ Próba losowa stanowi 4% zbiorowości mikroprzedsiębiorstw, tj. około 110 tys. jednostek, przy czym zbiór ten w około 80% stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a w około 20% stanowią osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

⁵ W stosunku do obowiązującej klasyfikacji PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem *przemysł* sekcje: *górnictwo i wydobywanie* (sekcja B), *przetwórstwo przemysłowe* (sekcja C), *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* (sekcja D) oraz *dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* (sekcja E).

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I),
- Informacja i komunikacja (sekcja J),
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K, działy: 64 – finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych; 66 – działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne),
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- Edukacja (sekcja P, z wyłączeniem szkolnictwa wyższego),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q, z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej),
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S, działy: 95 – naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; 96 – pozostała indywidualna działalność usługowa).

Badaniem SP-3 nie są objęte podmioty sprawozdawcze, które nie prowadzą działalności gospodarczej na zasadach wolnorynkowych: fundacje, fundusze, kościoły, stowarzyszenia, organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, organizacje pracodawców, samorząd gospodarczy i zawodowy, przedstawicielstwa zagraniczne, wspólnoty mieszkaniowe oraz podmioty, których przeważającym rodzajem działalności gospodarczej jest działalność zaklasyfikowana według **PKD 2007** do sekcji:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A, gospodarstwa rolne),
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K, banki, domy maklerskie, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, towarzystwa ubezpieczeniowe, towarzystwa i fundusze inwestycyjne oraz narodowe fundusze inwestycyjne, towarzystwa i fundusze emerytalne),
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O),
- Edukacja (sekcja P, szkolnictwo wyższe),

- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S, organizacje członkowskie),
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja T),
- Organizacje i zespoły eksterytorialne (sekcja U).

Zakres danych niezbędnych do wypełnienia sprawozdania SP-3 uzależniony jest od rodzaju faktycznie prowadzonej działalności gospodarczej⁶ oraz od rodzaju ewidencji księgowej mikroprzedsiębiorstwa. Informacje niezbędne do wypełnienia formularza dotyczą:

- podstawowych informacji o przedsiębiorstwie (dane adresowe, forma prawna, rok powstania, rodzaj prowadzonej działalności, typ ewidencji, itp.),
- pracujących i wynagrodzeń,
- wartości środków trwałych i nakładów na środki trwałe,
- wyników prowadzonej działalności (przychody, koszty, zapasy, podatki).

W badaniu zbierane są ponadto informacje z zakresu: podatku dochodowego, podatku VAT należnego i naliczonego oraz podatku akcyzowego ujęte zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sprawozdanie SP-3 zawiera także dział informacji specjalistycznych wypełniany przez jednostki prowadzące działalność gospodarczą:

- handlową (wartość sprzedaży detalicznej i hurtowej, liczbę punktów sprzedaży detalicznej, powierzchnię sprzedażową),
- gastronomiczną (wartość przychodów ze sprzedaży z działalności gastronomicznej, liczbę placówek gastronomicznych),
- transportową (liczbę taksówek osobowych, przewozy pasażerów, przebieg ogólny taksówek w km, liczbę autobusów, liczbę miejsc w autobusach),
- z zakresu ochrony zdrowia (liczba udzielonych porad przez lekarzy medycyny i dentystów).

Uogólnione wyniki badania SP-3 są dostępne, m.in. w zakresie pracujących i wynagrodzeń, przychodów i kosztów oraz (przy zachowaniu odpowiedniej precyzji

⁶ Jednostka sprawozdawcza wykazuje przeważający rodzaj prowadzonej działalności według PKD 2007 (tj. działalność, która była przeważającą w ciągu ostatnich 3 lat i która w przyszłości będzie nadal dominować), który w danym roku sprawozdawczym może odbiegać od PKD 2007 wykazanego w rejestrze REGON.

wyników) prezentowane są w dwóch przekrojach: na poziomie **województw** oraz oddzielenie dla Polski według **rodzaju działalności PKD 2007, formy prawnej** oraz **wielkości mikroprzedsiębiorstwa** (mierzonej liczbą osób pracujących).

I.2. PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Objaśnienia podstawowych pojęć.

Przychody z całokształtu działalności gospodarczej obejmują:

- a) **przychody netto ze sprzedaży** w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę **produktów** (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami,
- b) **przychody ze sprzedaży towarów i materiałów**, tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów wytworzonych przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji; przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych,
- c) **pozostałe przychody operacyjne**, tj. przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa,
- d) **przychody finansowe**, tj. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności gospodarczej obejmują:

- a) **koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów** związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem (koszty działalności operacyjnej) pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- b) **pozostałe koszty operacyjne**, tj. koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub całość wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe,
- c) **koszty finansowe**, tj. m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wskaźnik poziomu kosztów to wyrażona w % relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności gospodarczej do przychodów z całokształtu działalności gospodarczej.

Do **pracujących** zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania), tj. osoby zatrudnione w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy,
- pracodawców i pracujących na własny rachunek właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin, z wyłączeniem wspólników spółek kapitałowych, którzy nie pracują w spółce,

- agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów),
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, które funkcjonują w oparciu o prawo spółdzielcze.

Do pracujących zalicza się ponadto osoby wykonujące pracę za granicą (na rzecz jednostek krajowych, w których zostały zatrudnione), niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia.

Pracujący w głównym miejscu pracy to osoby, które w jednostce sprawozdawczej oświadczyły, że to miejsce pracy jest ich głównym miejscem pracy.

Właściciele, współwłaściciele to osoby wykonujące pracę na własny rachunek, tzn. prowadzące własne przedsiębiorstwo, bądź wykonujące wolny zawód (z wyłączeniem wspólników spółek kapitałowych, którzy nie pracują w spółce – nie dotyczy to właścicieli nadzorujących działalność spółki).

Pomagający członkowie rodzin to osoby, które bez umownego wynagrodzenia (bezpłatnie) pomagają w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

Do **zatrudnionych pracowników** zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania z wyjątkiem osób: wykonujących pracę nakładczą, zatrudnionych poza granicami kraju, przebywających na urloпах wychowawczych, pozostających na urloпах rehabilitacyjnych,
- zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z funduszu pracy,
- osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej,
- osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie o naukę zawodu,

- osoby pracujące w przedsiębiorstwach w formie zorganizowanych grup roboczych, tzn. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), żołnierzy, skazanych, junaków obrony cywilnej, junaków straży przemysłowej i pożarnej, osoby odbywające w przedsiębiorstwach zastępczą służbę poborowych.

Przeciętną liczbę zatrudnionych w roku oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy przedsiębiorstwo funkcjonowało przez cały rok, czy też nie), natomiast przeciętne zatrudnienie w miesiącu przedsiębiorstwo oblicza się na podstawie sumy stanów dziennych, tj. w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca, podzielonej przez dwa, po uprzednim przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Wynagrodzenia brutto obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające na jednego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę.

Sprzedaż detaliczna to sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach odpowiadających potrzebom indywidualnych konsumentów. W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych wyrobów sprzedawanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Sprzedaż hurtowa to działalność polegająca na odsprzedaży zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom). Wartość sprzedaży hurtowej w cenach realizacji (łącznie z podatkiem VAT) obejmuje wartość sprzedanych towarów z magazynów hurtowych, własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność jednostki sprawozdawczej.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej jest to wartość sprzedanych robót budowlano-montażowych zrealizowanych w ciągu roku na terenie kraju siłami własnymi, tj. bez podwykonawców, na rzecz zleceniodawców. Wartość ta wyrażana jest w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług VAT. Roboty budowlano-montażowe obejmują działalność polegającą na wznoszeniu budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu przez zróżnicowany zakres robót ziemnych, fundamentowych (stan zerowy), wykonywanie elementów nośnych, przegród budowlanych, układanie i pokrywanie dachów (stan surowy) do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych.

I.3. DEFINICJE WSKAŹNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO-PRZEDSIĘBIORSTW

W publikacji zaproponowano następujący zbiór potencjalnych wskaźników diagnostycznych z zakresu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw:

- 1) **Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw** – liczba przedsiębiorstw do 9 osób pracujących, które prowadziły działalność gospodarczą, przypadająca na 100 tys. mieszkańców (według stanu na dzień 30 VI).
- 2) **Pracujący ogółem na 1000 mikroprzedsiębiorstw** – liczba osób pracujących ogółem (według stanu na dzień 31 XII), w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw.
- 3) **Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw** – liczba osób zatrudnionych na umowę o pracę, przypadająca na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

- 4) **Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)** – różnica między wartością przychodów i kosztów z całokształtu działalności gospodarczej w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo.
- 5) **Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)** – wartość miesięcznych przychodów z całokształtu działalności gospodarczej w przeliczeniu na 1 pracującego.
- 6) **Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie** – stosunek miesięcznej kwoty wynagrodzeń brutto do przeciętnej liczby zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.
- 7) **Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)** – wskaźnik mówiący o tym, jaką część przychodów stanowiła osiągnięta przez mikroprzedsiębiorstwa nadwyżka przychodów nad ich kosztami.
- 8) **Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)** – udział wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową w wartości przychodów (łącznie z podatkiem VAT) z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw ogółem.
- 9) **Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)** – udział wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową w wartości przychodów (łącznie z podatkiem VAT) z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw ogółem.
- 10) **Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)** – udział wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej jednostek budowlanych w wartości przychodów z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw ogółem.

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO-PRZEDSIĘBIORSTW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W LATACH 2011-2012

II.1. WYBRANE ASPEKTY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO-PRZEDSIĘBIORSTW W UJĘCIU TERYTORIALNYM

W latach 2011-2012 liczba mikroprzedsiębiorstw w Polsce, prowadzących działalność gospodarczą (tzn. aktywnych), kształtowała się na poziomie – odpowiednio 1772,6 tys. oraz 1783,0 tys., a więc wzrosła w tym okresie o 0,6%. Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób, mające siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego – w latach 2011-2012 – stanowiły po 6,7% ogółu tego rodzaju jednostek w skali całego kraju (odpowiednio 118,1 tys. i 120,0 tys. jednostek).

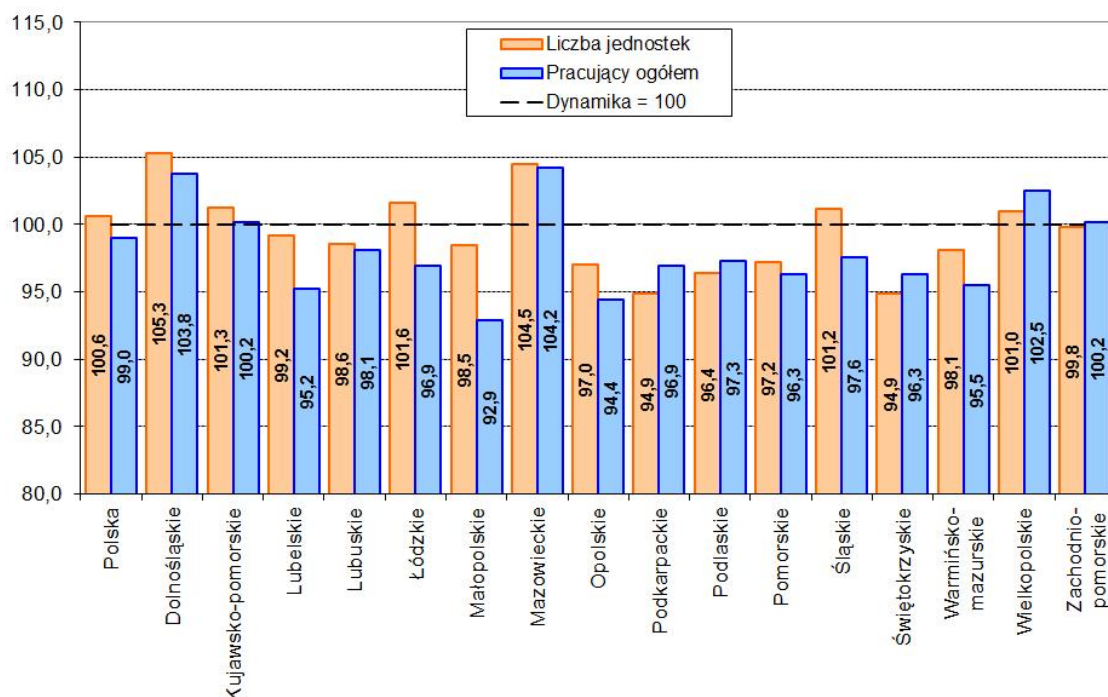
Tabl. 2. **Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mikroprzedsiębiorstwa		Struktura mikroprzedsiębiorstw (w %)	
	2011	2012	2011	2012
POLSKA	1772575	1782968	100,0	100,0
Dolnośląskie	137915	145224	7,8	8,2
Kujawsko-pomorskie	85149	86266	4,8	4,8
Lubelskie	76463	75824	4,3	4,3
Lubuskie	45657	45026	2,6	2,5
Łódzkie	118085	119968	6,7	6,7
Małopolskie	163524	161051	9,2	9,0
Mazowieckie	290779	303809	16,4	17,0
Opolskie	37508	36375	2,1	2,0
Podkarpackie	73219	69468	4,1	3,9
Podlaskie	44916	43320	2,5	2,4
Pomorskie	119197	115917	6,7	6,5
Śląskie	205870	208335	11,6	11,7
Świętokrzyskie	49688	47146	2,8	2,7
Warmińsko-mazurskie	53777	52730	3,0	3,0
Wielkopolskie	179692	181558	10,2	10,2
Zachodniopomorskie	91136	90949	5,2	5,1

W latach 2011-2012 wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw odnotowano tylko w 6 z 16 województw – dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, mazowieckim, śląskim oraz wielkopolskim – i był on wyższy od wzrostu liczby tych jednostek w skali całego kraju.

Największy przyrost liczby mikroprzedsiębiorstw wystąpił w województwach: dolnośląskim (o 5,3%), mazowieckim (o 4,5%) i łódzkim (o 1,6%). Największy spadek liczby mikroprzedsiębiorstw (o 5,1%) odnotowano w województwie podkarpackim.

Rys. 1. **Dynamika liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących ogółem w latach 2011-2012 według województw**

W latach 2011-2012 niewielkiemu wzrostowi liczby mikroprzedsiębiorstw w Polsce towarzyszył spadek liczby pracujących w tych jednostkach, który w skali całego kraju wyniósł 34,5 tys. osób, tj. 1,0%. W 11 z 16 województw odnotowano większy niż w skali Polski spadek liczby pracujących – w jednostkach województwa łódzkiego wyniósł on 3,1%. Największy przyrost pracujących w ujęciu względnym nastąpił w województwach: mazowieckim (o 4,2%), dolnośląskim (o 3,8%) oraz wielkopolskim (o 2,5%).

Analizując dynamikę liczby mikroprzedsiębiorstw i liczby osób pracujących w tych jednostkach według województw na tle całego kraju, należy zauważyć, że w latach 2011-2012 w województwie łódzkim nastąpił większy, niż przeciętnie w Polsce, wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw (101,6 wobec 100,6 w Polsce), któremu towarzyszył większy niż przeciętnie w Polsce spadek ogólnej liczby pracujących w tych jednostkach (96,9 wobec 101,0 w Polsce). Analogiczna sytuacja wystąpiła w województwie śląskim. Najbardziej korzystna sytuacja, zarówno pod względem dynamiki liczby jednostek, jak i liczby osób pracujących, miała miejsce w województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim i wielkopolskim – odnotowano w nich wyższy, niż w skali całego kraju,

przyrost liczby mikroprzedsiębiorstw i liczby osób pracujących ogółem. W województwie zachodniopomorskim, jako jedynym, odnotowano niższą niż przeciętnie w Polsce, dynamikę wzrostu liczby mikroprzedsiębiorstw (rzeczywisty spadek liczby jednostek w województwie), przy jednoczesnym wzroście ogólnej liczby pracujących. Ostatnią, najliczniejszą grupę, stanowiło dziewięć województw – lubelskie, lubuskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie, w których na tle całego kraju odnotowano niekorzystną dynamikę zmian, zarówno pod względem liczby mikroprzedsiębiorstw, jak i liczby osób w nich pracujących – zob. rysunek 1.

Badanie SP-3 o działalności gospodarczej przedsiębiorstw (do 9 osób pracujących) dostarcza również szczegółowych danych na temat pracujących według głównego miejsca pracy, wymiaru czasu pracy, płci oraz przeciętnego zatrudnienia i wynagrodzeń. W Polsce w latach 2011-2012 udział osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach (dla których jest to główne miejsce pracy) w liczbie pracujących ogółem kształtował się na poziomie odpowiednio 81,1% i 81,8%. W tym samym okresie w województwie łódzkim odsetek ten spadł z 79,9% do 76,6% – nadal pozostawał niższy niż w skali całego kraju.

Dane z zakresu rynku pracy pozwalają również określić odsetek pracujących kobiet, będących „właścicielem” mikroprzedsiębiorstwa (właścicielem, współwłaścicielem mikroprzedsiębiorstwa i bezpłatnie pomagającym członkiem ich rodzin, współnikiem pracującym w spółce bez umowy o pracę) wśród ogółu „właścicieli” mikroprzedsiębiorstw. Wartości omawianego wskaźnika dla Polski w latach 2011-2012 kształtowały się na poziomie odpowiednio 24,8% i 25,6%, przy czym dla poszczególnych województw mieściły się w przedziale odpowiednio od 20,8% do 30,6% w 2011 r. oraz od 21,3% do 32,1% w 2012 r. Najwyższe wartości tego wskaźnika odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach województwa zachodniopomorskiego (30,6% i 32,1%), a wartości najniższe – wśród jednostek województwa małopolskiego (20,8% i 21,3%). W łódzkim w latach 2011-2012 nastąpił nieznaczny wzrost udziału pracujących kobiet będących „właścicielami” mikroprzedsiębiorstw z 24,0% do 24,1%.

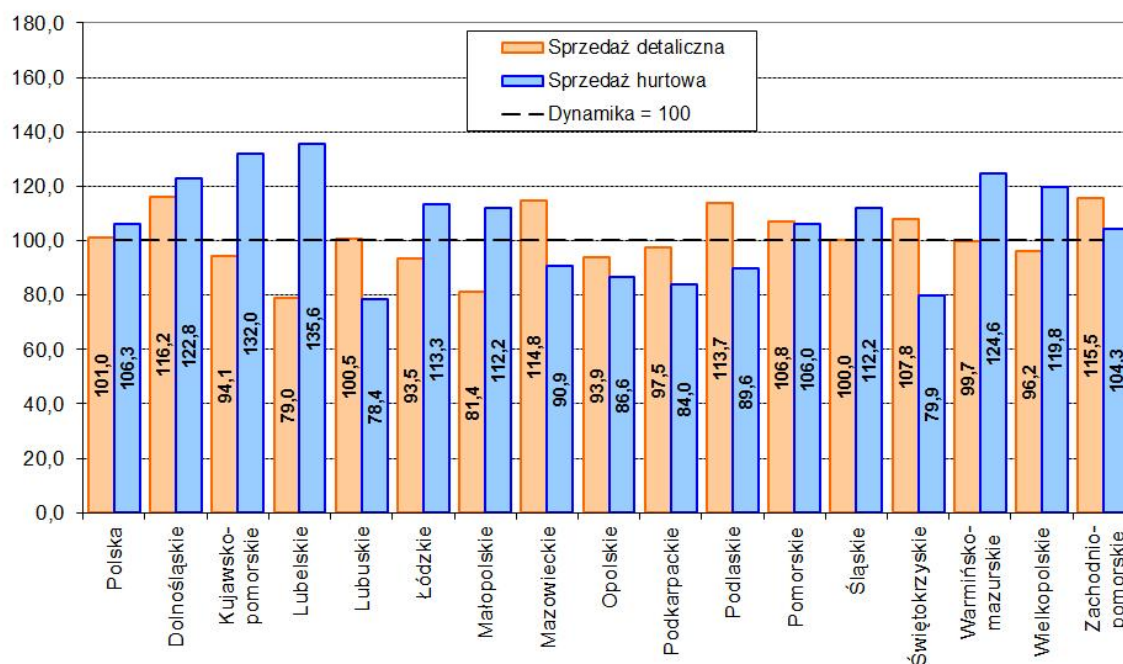
W latach 2011-2012 przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce zmniejszyło się o 4,2% (z 1286,6 tys. osób do 1232,6 tys. osób), przy czym spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił w 14 z 16 województw i był bardzo zróżnicowany. Największy spadek średniej liczby osób zatrudnionych odnotowano w województwach: małopolskim – o 11,5%, pomorskim – o 9,3% oraz łódzkim – o 8,7%. Natomiast wzrost przeciętnego zatrudnienia wystąpił w dwóch województwach: mazowieckim – 1,0% i wielkopolskim – o 3,2%.

Dopełnienie wstępnej charakterystyki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego na tle Polski i pozostałych województw stanowi analiza ich przychodów, kosztów oraz wartości sprzedaży detalicznej i hurtowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową, które mają znaczący udział w ich strukturze przychodów z całokształtu działalności gospodarczej.

W 2011 r. mikroprzedsiębiorstwa mające siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego uzyskały przychody oraz poniosły koszty, które stanowiły po 5,8% ogółu odpowiednio przychodów oraz kosztów przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w skali całego kraju. W 2012 r. udział uzyskanych przez jednostki z województwa łódzkiego przychodów obniżył się do 5,7%, a poniesionych kosztów odpowiednio do 5,6%. Największy „udział w tworzeniu” przychodów i kosztów sektora mikroprzedsiębiorstw w Polsce w latach 2011-2012 miały jednostki z województwa mazowieckiego, a najmniejszy mikroprzedsiębiorstwa województwa opolskiego. Porównując zmiany przychodów i kosztów w czasie należy zauważyć, że w jednostkach województwa łódzkiego wystąpił spadek przychodów w badanym okresie, przy jednoczesnym spadku kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (dynamika przychodów 98,7, dynamika kosztów 98,7), podczas gdy wśród mikroprzedsiębiorstw w Polsce odnotowano wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów (dynamika przychodów 100,4, dynamika kosztów 102,2). Największy spadek przychodów i kosztów mikroprzedsiębiorstw odnotowano wśród jednostek województwa podkarpackiego – ich dynamika wyniosła odpowiednio 88,6 oraz 89,8.

Zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r., mikroprzedsiębiorstwa z terenu województwa łódzkiego, na tle jednostek z innych województw, miały wysoki udział w wartości sprzedaży detalicznej osiągniętej w skali całego kraju. W latach 2011-2012 wyniósł on odpowiednio 6,8% i 6,3% wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw w Polsce. Spadek udziału wartości sprzedaży detalicznej osiągniętej przez mikroprzedsiębiorstwa województwa łódzkiego w analizowanym okresie był wynikiem zmniejszenia się wartości sprzedaży detalicznej w latach 2011-2012 (o 6,5%), przy jednoczesnym wzroście wartości sprzedaży detalicznej w skali Polski (o 1,0%) – zob. rysunek 2. W latach 2011-2012 spadek wartości sprzedaży detalicznej odnotowano wśród jednostek z ośmiu województw, przy czym największy, tj. 21,0%, w jednostkach województwa lubelskiego. Natomiast, tylko w sześciu województwach – dolnośląskim, mazowieckim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim oraz zachodniopomorskim – wzrost wartości sprzedaży detalicznej jednostek do 9 osób pracujących był wyższy niż dla mikroprzedsiębiorstw ogółem (w skali całego kraju).

Rys. 2. **Dynamika wartości sprzedaży detalicznej i hurtowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową w latach 2011-2012 według województw**

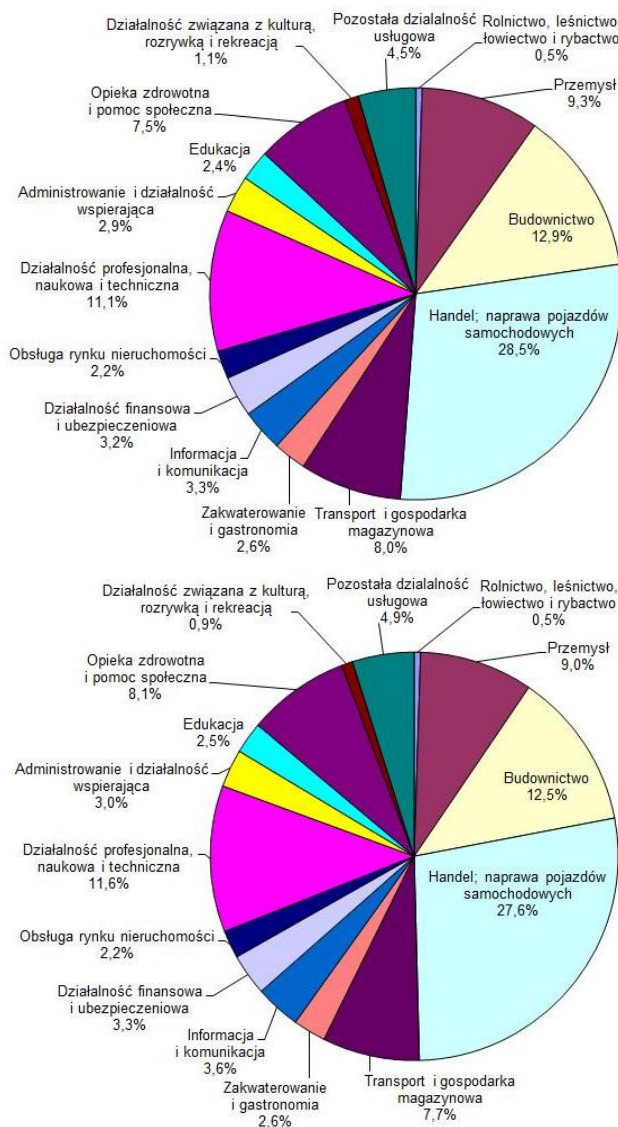
W latach 2011-2012 sprzedaż hurtowa mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego, na tle jednostek z pozostałych województw, również kształtowała się na wysokim poziomie. W 2011 r. wartość sprzedaży hurtowej jednostek z terenu województwa łódzkiego stanowiła 6,0% wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w Polsce, a w 2012 r. wzrosła do poziomu 6,4%. Wraz z omawianym wzrostem udziału jednostek województwa łódzkiego w rynku sprzedaży hurtowej (struktura pionowa), w analizowanym okresie odnotowano wyższą – niż w skali Polski – dynamikę wzrostu wartości sprzedaży hurtowej jednostek mających siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego (113,3 wobec 106,3) – zob. rysunek 2. W latach 2011-2012 wzrost wartości sprzedaży hurtowej odnotowano wśród jednostek z dziesięciu województw, przy czym największe, tj. 35,6%, 32,0% i 24,6% odpowiednio w jednostkach województwa lubelskiego, kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Warto dodać, że w 8 z 16 województw wzrost wartości sprzedaży hurtowej jednostek był wyższy niż jej wzrost w skali całego kraju.

Szczegółowe dane statystyczne o działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw za lata 2011-2012 według województw zamieszczone zostały w tabelicy 4 (aneks).

II.2. WYBRANE ASPEKTY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKRO-PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI PKD 2007

Prezentacja wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD 2007 jest w pewnym sensie ograniczona, gdyż z metodologii badania *SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw* wynika, że uogólnione wyniki badania są dostępne jedynie w przekroju województw lub według sekcji PKD 2007 (zob. rozdział I.1). Nie jest możliwe uzyskanie informacji wyników w obydwu tych przekrojach jednocześnie, a zatem analizę działalności mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD 2007 można przeprowadzić jedynie na poziomie Polski.

Rys. 3. Struktura mikroprzedsiębiorstw w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007

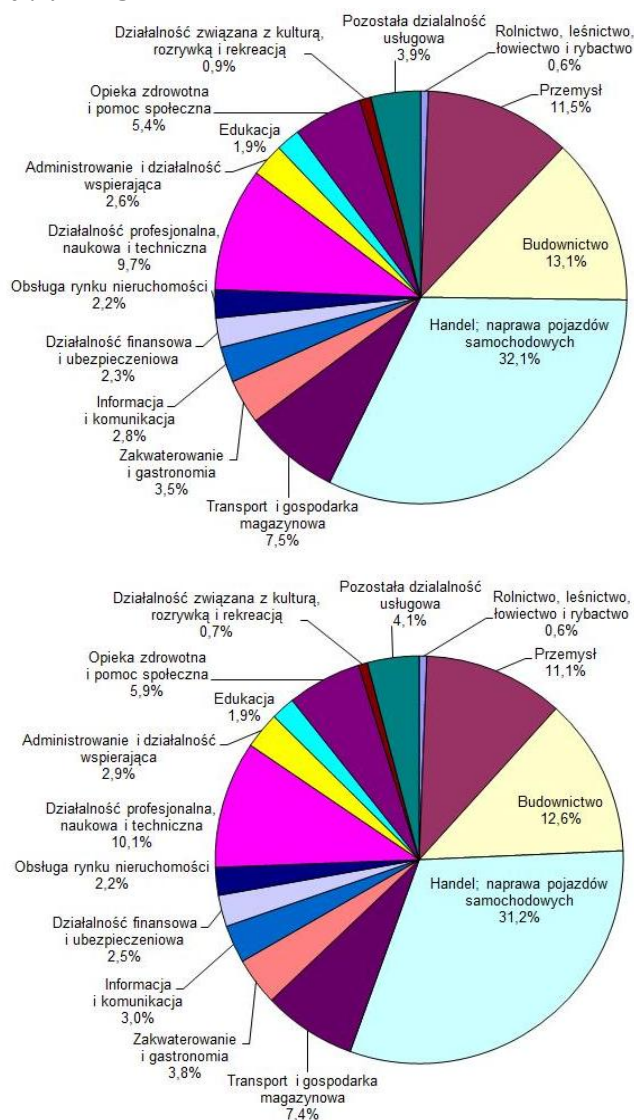

Poniżej dokonano charakterystyki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD 2007 w skali całego kraju na podstawie wartości wybranych wskaźników

diagnostycznych. Szczegółowe dane z zakresu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w latach 2011-2012, według sekcji PKD 2007 podano w tablicy 5 (aneks).

Struktura jednostek o liczbie pracujących do 9 osób w Polsce, w latach 2011-2012, według sekcji PKD 2007 wskazuje, że czterema największymi (najbardziej istotnymi) sekcjami gospodarki były: *handel, naprawa pojazdów samochodowych; budownictwo; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; przemysł* (zob. rysunek 3). W latach 2011-2012 wyżej wymienione sekcje PKD 2007 skupiały łącznie odpowiednio 61,8% i 60,7% mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą. Piątą pod względem wielkości sekcją PKD 2007, skupiającą największą liczbę przedsiębiorstw, była w 2011 roku sekcja *transport i gospodarka magazynowa* (8,0%) natomiast w 2012 roku sekcja *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (8,1%).

Rys. 4. Struktura pracujących ogółem w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007

Z punktu widzenia struktury osób pracujących ogółem w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007 należy zauważyć, że pięcioma największymi (najbardziej istotnymi) sekcjami gospodarki również były: *handel, naprawa pojazdów samochodowych; budownictwo; przemysł; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* oraz *transport i gospodarka magazynowa* (zob. rysunek 4). W 2012 r. (w porównaniu z rokiem 2011) udział pracujących w tych sekcjach PKD 2007 zmniejszył się do 72,4% (z 73,9%).

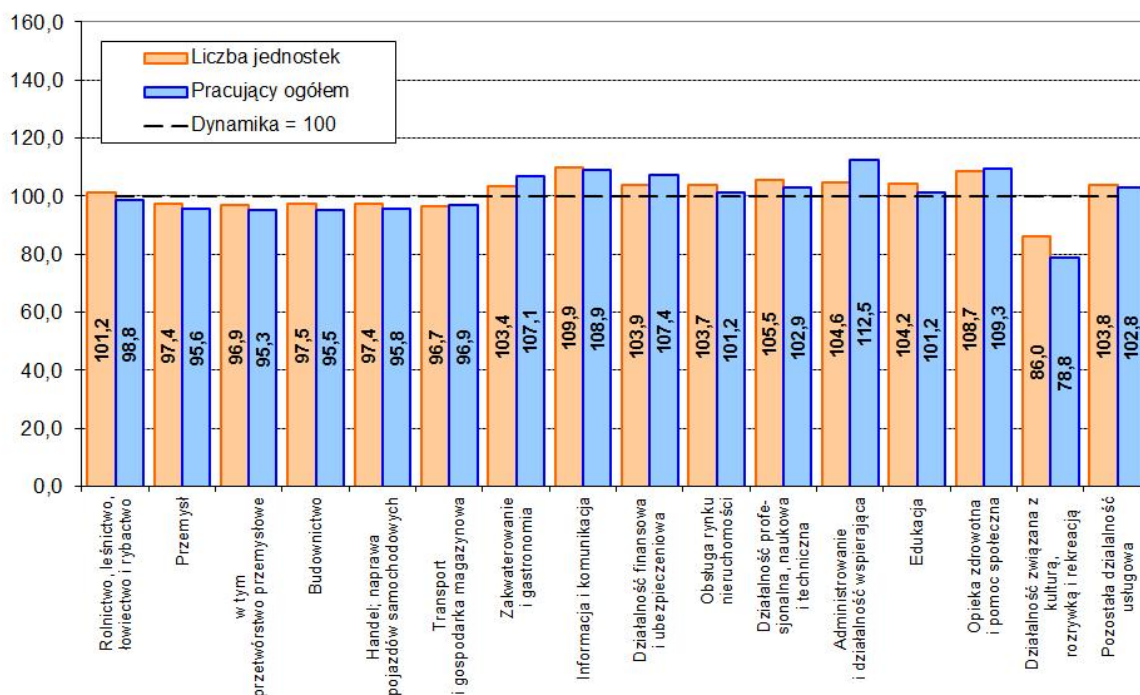
Biorąc pod uwagę przychody i koszty z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce za lata 2011-2012 należy stwierdzić że, największy udział w ich tworzeniu miały jednostki z następujących sekcji PKD 2007, tj. *handel, naprawa pojazdów samochodowych* (45,1% i 46,7% – przychody, koszty – 48,3% i 49,4% wartości ogółem); *budownictwo* (11,0% i 10,1% – przychody, koszty – 10,4% i 9,8% wartości ogółem); *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (9,4% i 9,4% – przychody, koszty – 10,0% i 10,5% wartości ogółem); *przemysł* (8,3% i 8,3% – przychody, koszty – 7,9% i 7,9% wartości ogółem) oraz *transport i gospodarka magazynowa* (6,3% i 6,2% – przychody, koszty: 6,0% i 6,1% wartości ogółem).

Dalsza analiza struktury przychodów jednostek pięciu wyszczególnionych wyżej sekcji działalności gospodarczej w połączeniu ze strukturą osób pracujących pozwoliła stwierdzić, że największą zdolność do generowania przychodów miały mikroprzedsiębiorstwa z sekcji *działalność finansowa i ubezpieczeniowa*. W 2011 r. 2,3% pracujących ogółem przypadających na jednostki z tej sekcji wygenerowało 9,4% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem, a w 2012 r. 2,5% ogółu pracujących przypadających na jednostki z sekcji *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* uzyskało 9,4% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem. Tymczasem w sekcji *handel i naprawy* w 2011 r. 32,3% pracujących ogółem wygenerowało 45,1% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem. W 2012 r. udział pracujących ogółem w tej sekcji spadł do 31,2%, a osiągnięte przez nich przychody wzrosły do 46,7% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem.

Na rysunku 5 przedstawiono dynamikę liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących ogółem w Polsce, w latach 2011-2012, według sekcji PKD 2007. Największy wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw (o 9,9%) odnotowano w sekcji *informacja i komunikacja*, a największy wzrost liczby osób pracujących (o 12,5%) wystąpił w sekcji *administrowanie i działalność wspierająca*. Jednak największe zmiany w zakresie liczby jednostek i osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach dotyczyły sekcji *działalność związana z kulturą, rozrywką*

i rekreacją, w której wystąpił największy na tle pozostałych sekcji spadek liczby mikroprzedsiębiorstw – o 14,0% i osób pracujących – o 21,2%.

Rys. 5. **Dynamika liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących ogółem w Polsce w latach 2011-2012 według sekcji PKD 2007**

II.3. ANALIZA SYTUACJI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW NA BAZIE WSKAŹNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Charakterystyka działalności mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego na tle Polski, przedstawiona w publikacji, została w głównej mierze oparta na wskaźnikach diagnostycznych zdefiniowanych w I rozdziale opracowania. Zaproponowane wskaźniki dotyczyły: natężenia mikroprzedsiębiorstw, rynku pracy (pracujący, przeciętne zatrudnienie, wynagrodzenia), przychodów, kosztów, wartości sprzedaży (detalicznej i hurtowej) oraz produkcji budowlano-montażowej mikroprzedsiębiorstw.

W pierwszej kolejności wyznaczono **wartości wskaźników dla całej zbiorowości mikroprzedsiębiorstw w Polsce, za lata 2011-2012, według ich wielkości – do 5, 6-9 osób pracujących** (zob. tablica 6, aneks). Poniższa charakterystyka wskazuje, że z reguły w skali Polski występują znaczne różnice pomiędzy wartościami większości wskaźników prezentowanych według wielkości mikroprzedsiębiorstwa mierzzonego liczbą pracujących (do 5, 6-9 osób) a wartością omawianych wskaźników dla jednostek ogółem (do 9 osób pracujących):

- Liczba mikroprzedsiębiorstw w grupie jednostek do 5 osób pracujących, przypadająca na 100 tys. mieszkańców, wyniosła w latach 2011-2012 odpowiednio 4332 i 4370 jednostki, podczas gdy w grupie od 6 do 9 osób pracujących wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw kształtował się na poziomie 269 jednostek w 2011 r. i 257 w 2012 r. Zdecydowanie większą zbiorowość przedsiębiorstw stanowią jednostki o liczbie pracujących do 5 osób.
- W grupie jednostek od 6 do 9 osób pracujących występowały wyższe (często znacznie) niż w grupie jednostek do 5 osób pracujących wartości wskaźników diagnostycznych, w zakresie: nadwyżki przychodów nad kosztami z całokształtu działalności gospodarczej przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł), miesięcznych przychodów na 1 pracującego (w zł), czy przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego na 1 zatrudnionego (w zł). Wymienione wskaźniki potwierdzają, że mikro-przedsiębiorstwa o liczbie pracujących od 6 do 9 osób uzyskują lepsze efekty z prowadzonej działalności gospodarczej niż jednostki o liczbie pracujących do 5 osób. Omawiane różnice są najbardziej widoczne pod względem pierwszego z wymienionych wskaźników – nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo. W przypadku jednostek do 5 osób pracujących w latach 2011-2012 wyniósł on odpowiednio 47645 zł i 43456 zł, podczas gdy w grupie jednostek o liczbie pracujących od 6 do 9 osób – 196102 zł i 144193 zł. Wartości omawianej nadwyżki przypadającej na 1 przedsiębiorstwo ogółem, w którym pracuje do 9 osób, w latach 2011-2012 wyniosły odpowiednio 56310 zł i 49045 zł.
- Na podstawie wartości wskaźnika nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %) można stwierdzić, że w ujęciu względnym stosunkowo lepsze wyniki działalności gospodarczej osiągnęły jednostki o liczbie pracujących do 5 osób. W latach 2011-2012 osiągnęły one wskaźnik nadwyżki na poziomie odpowiednio 14,3% i 12,6%, podczas gdy wśród przedsiębiorstw od 6 do 9 osób pracujących nadwyżka przychodów nad kosztami stanowiła w badanym okresie odpowiednio 7,8% i 6,0% wartości ich przychodów.
- Wskaźnik udziału sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %) pozwala stwierdzić, że „skala działalności w zakresie sprzedaży detalicznej” obydwu grup jednostek, tj. o liczbie pracujących do 5 osób (20,0% w 2011 r. i 19,5% w 2012 r.) i od 6 do 9 osób pracujących (20,0% w 2011 r. i 21,4% w 2012 r.) jest porównywalna.

- Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %) wskazuje z kolei, że „skala działalności w zakresie sprzedaży hurtowej” jednostek o liczbie osób pracujących do 5 oraz od 6 do 9 nieznacznie się różni. W latach 2011-2012 udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej dla jednostek o liczbie pracujących do 5 osób wyniósł odpowiednio 20,6% i 23,3% i był mniejszy niż dla jednostek o liczbie pracujących od 6 do 9 osób, dla których wyniósł odpowiednio 28,6% i 27,5%.
- Wskaźnik udziału produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %) pozwala stwierdzić, że większa część produkcji przypada na jednostki do 5 osób pracujących (10,4% w 2011 r. i 9,5% w 2012 r.) niż na jednostki od 6 do 9 osób pracujących (8,1% w 2011 r. i 7,9% w 2012 r.).

Wartości omawianych **wskaźników działalności gospodarczej dla całej zbiorowości mikroprzedsiębiorstw w Polsce w latach 2011-2012 według formy prawnej** – dla osób fizycznych, osób prawnych (wraz z jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej) – jednoznacznie wskazują, że (zob. tablica 6, aneks):

- Jednostki będące własnością osób fizycznych dominowały nad jednostkami stanowiącymi własność osób prawnych. Wartości wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w latach 2011-2012 wyniosły odpowiednio: osoby fizyczne – 4342 i 4344 jednostki, osoby prawne – 259 i 283 jednostek na 100 tys. mieszkańców (wartości wskaźnika ogółem: 4601 i 4627 jednostek).
- Jednostki będące własnością osób fizycznych uzyskały w 2012 r. przewagę nad jednostkami będącymi własnością osób prawnych, pod względem nadwyżki przychodów nad kosztami z całokształtu działalności gospodarczej przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł). W 2011 r. omawiana nadwyżka wyniosła: 118929 zł w przypadku jednostek będących własnością osób prawnych oraz 52574 zł w przypadku jednostek będących własnością osób fizycznych. Tymczasem w 2012 r. wielkość nadwyżki przychodów nad kosztami z całokształtu działalności gospodarczej przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł) zmniejszyła się: do 27671 zł w przypadku osób prawnych oraz do 50436 zł w przypadku osób fizycznych.
- Pod względem miesięcznych przychodów na 1 pracującego (w zł) oraz przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego na 1 zatrudnionego (w zł) lepsze wyniki uzyskały jednostki będące własnością osób prawnych niż osób fizycznych. W przypadku

jednostek będących własnością osób prawnych miesięczne przychody na 1 pracującego (w zł) w latach 2011-2012 wyniosły odpowiednio 52492 zł i 48209 zł, a w przypadku jednostek będących własnością osób fizycznych 15759 zł i 16331 zł.

- Dużo wyższe, w latach 2011-2012, wartości wskaźnika nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %) wypracowano w jednostkach będących własnością osób fizycznych (15,5% i 14,7%) niż jednostkach będących własnością osób prawnych (4,8% i 1,2%).
- W latach 2011-2012 pod względem „skali działalności gospodarczej w handlu detalicznym” dominowały jednostki będące własnością osób fizycznych (udział wartości sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej – 25,0% i 24,1%), natomiast jednostki będące własnością osób prawnych miały przewagę pod względem „skali działalności gospodarczej w handlu hurtowym” (udział wartości sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej – 35,7% i 35,3%).
- Na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano większe zaangażowanie jednostek będących własnością osób fizycznych niż osób prawnych w produkcję budowlano-montażową. Udział jej wartości w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej w przypadku osób fizycznych wyniósł – 10,7% i 9,3%, a dla osób prawnych – 7,4% i 8,5%.

Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw dla Polski według klasyfikacji działalności gospodarczej PKD 2007 w latach 2011-2012 są zróżnicowane w niewielkim stopniu – wartości zamieszczone w tablicy 7 (aneks) informują, że:

- W 2011 r. relatywnie najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadziło działalność gospodarczą w zakresie sekcji: *handel, naprawa pojazdów samochodowych* (1311 jednostek na 100 tys. mieszkańców), *budownictwo* (594 jednostki na 100 tys. mieszkańców) oraz *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (511 jednostek na 100 tys. mieszkańców). Podobna sytuacja wystąpiła w 2012 r. – najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadziło działalność gospodarczą w zakresie sekcji: *handel, naprawa pojazdów samochodowych* (1277 jednostek na 100 tys. mieszkańców), *budownictwo* (579 jednostki na 100 tys. mieszkańców) oraz *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (539 jednostek na 100 tys. mieszkańców). We wszystkich wyżej wymienionych sekcjach (z wyjątkiem sekcji *działalność*

profesjonalna, naukowa i techniczna) odnotowano spadek wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w stosunku do roku poprzedniego.

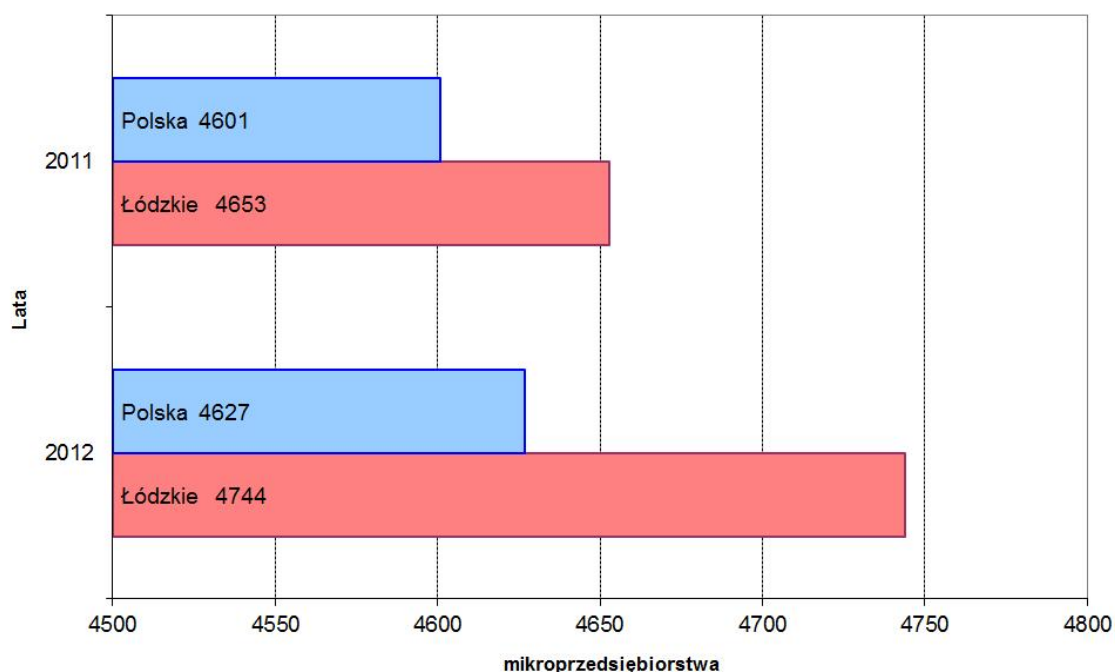
- Sekcjami o największej liczbie pracujących ogółem i zatrudnionych w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw, zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r., były: *zakwaterowanie i gastronomia oraz przemysł*.
- Pod względem najwyższych miesięcznych przychodów na 1 pracującego w 2011 r. wyróżniły się mikroprzedsiębiorstwa z sekcji: *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (83446 zł); *obsługa rynku nieruchomości* (39547 zł) oraz *handel; naprawa pojazdów samochodowych* (27722 zł). W 2012 r. pod względem omawianego wskaźnika ponownie wyróżniły się mikroprzedsiębiorstwa z sekcji: *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (79004 zł – spadek wartości wskaźnika), *handel; naprawa pojazdów samochodowych* (30278 zł – wzrost wartości wskaźnika) oraz *obsługa rynku nieruchomości* (26125 zł – spadek wartości wskaźnika).
- W 2011 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 zatrudnionego (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 9 osób, prowadzących działalność gospodarczą) wypłacono w sekcji: *informacja i komunikacja* (3227 zł), *obsługa rynku nieruchomości* (2733 zł) oraz *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (2530 zł), podczas gdy przeciętny poziom wynagrodzenia w Polsce wyniósł 1987 zł. W 2012 r. sytuacja w zakresie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na 1 zatrudnionego przedstawiała się podobnie, najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie odnotowano w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 9 osób prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: *informacji i komunikacji* (3046 zł – spadek wartości wskaźnika), *obsługi rynku nieruchomości* (2959 zł – wzrost wartości wskaźnika) oraz *działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej* (2594 zł – wzrost wartości wskaźnika), natomiast przeciętny poziom wynagrodzenia w Polsce wyniósł 2114 zł – wzrost wartości wskaźnika.
- Wartość wskaźnika nadwyżki przychodów nad kosztami z całokształtu działalności gospodarczej w przychodach mikroprzedsiębiorstw – świadczącego o kondycji finansowej przedsiębiorstw – wskazuje, że w 2011 r. w najlepszej sytuacji znajdowały się podmioty zgrupowane w sekcjach (pomijając sekcję *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*): *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (42,9%), *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (31,8%) oraz *pozostała działalność usługowa* (27,3%). Natomiast w 2012 r. odnotowano zmiany w stosunku do roku poprzedniego

– w najlepszej sytuacji znajdowały się (pomijając sekcję *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*) jednostki prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (41,1%), *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (31,4%) oraz *edukacji* (25,1%).

W kolejnym etapie analizy działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw za lata 2011-2012 wyznaczono wartości 10 wskaźników diagnostycznych, ukazujących pozycję **przedsiębiorstw (do 9 osób pracujących) województwa łódzkiego na tle ogółu mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju** (zob. tablica 8, aneks).

Wartości **wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw** wskazują, że ich liczba w województwie łódzkim, przypadająca na 100 tys. mieszkańców, wzrosła z 4653 jednostek w 2011 r. do 4744 w 2012 r., podczas gdy wartość omawianego wskaźnika w skali Polski w badanym okresie wzrosła z 4601 do 4627 jednostek. Wzrost wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim na tle całego kraju (zob. rysunek 6) wynika z wyższej dynamiki wzrostu liczby mikroprzedsiębiorstw (łódzkie 101,6; Polska 100,6), przy spadku liczby mieszkańców – według stanu na dzień 30 VI – w województwie (łódzkie 99,6), podczas gdy w skali całego kraju liczba mieszkańców się nie zmieniła (Polska 100,0).

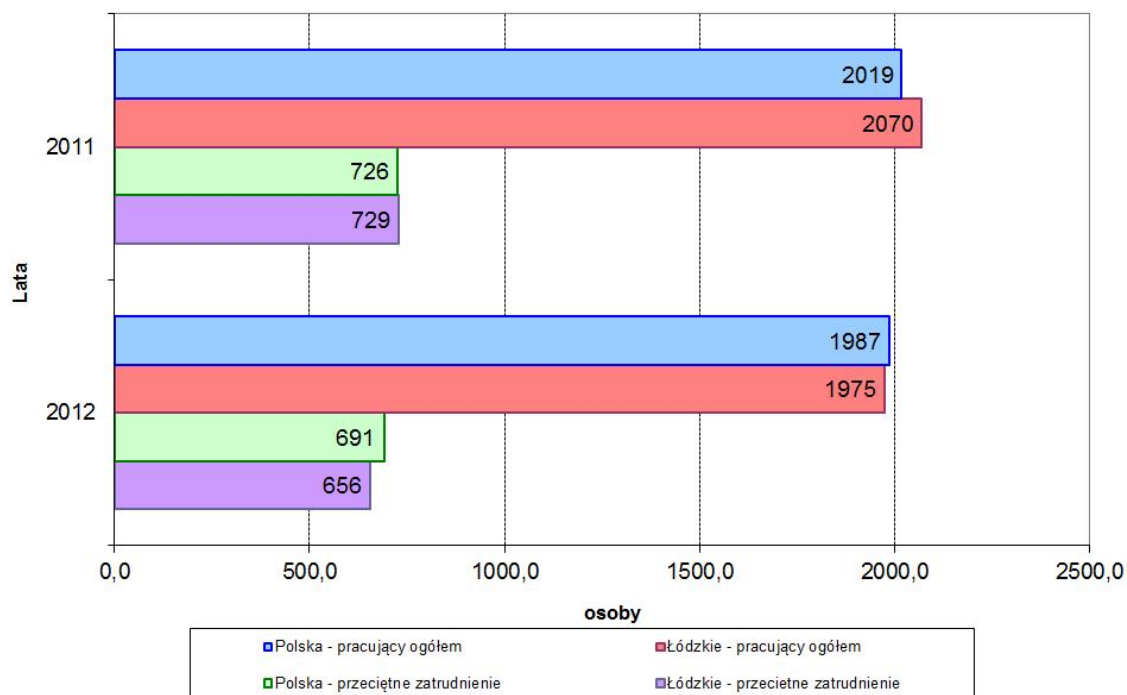
Rys. 6. **Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw**

Pod względem liczby osób **pracujących ogółem i przeciętnego zatrudnienia**, mikroprzedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa

łódzkiego charakteryzowały się, na tle Polski, zbliżonymi lub nieco niższymi wartościami prezentowanych wskaźników. W 2012 r. w stosunku do roku poprzedniego, w województwie łódzkim, odnotowano spadek liczby osób pracujących ogółem, przypadających na 1000 mikroprzedsiębiorstw, z 2070 do 1975 oraz spadek przeciętnej liczby osób zatrudnionych, przypadających na 1000 mikroprzedsiębiorstw, z 729 do 656. W skali całego kraju wartości omawianych wskaźników w latach 2011-2012 obniżyły się odpowiednio z 2019 do 1987 oraz z 726 do 691 osób (zob. rysunek 7). Większy spadek wartości omawianych wskaźników dla mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego, wobec jednostek w skali całego kraju, wynikał z większego spadku pracujących ogółem (łódzkie 96,9; Polska 99,0), większego spadku przeciętnego zatrudnienia (łódzkie 91,3; Polska 95,8) oraz wspomnianego już większego wzrostu liczby mikroprzedsiębiorstw (łódzkie 101,6; Polska 100,6).

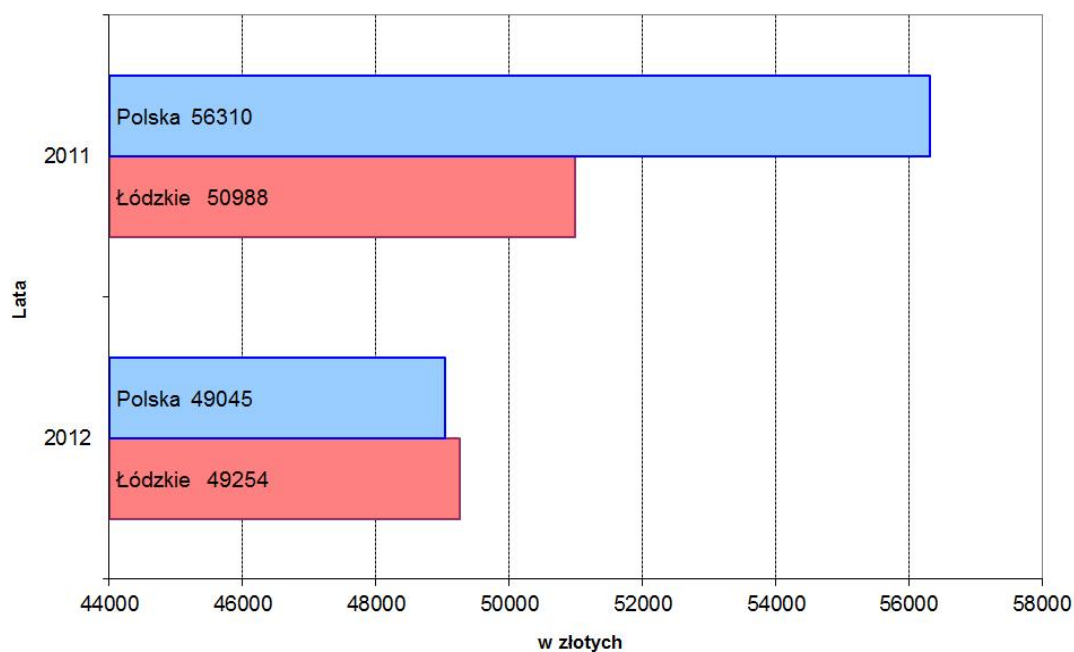
Rys. 7. Pracujący ogółem i przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw

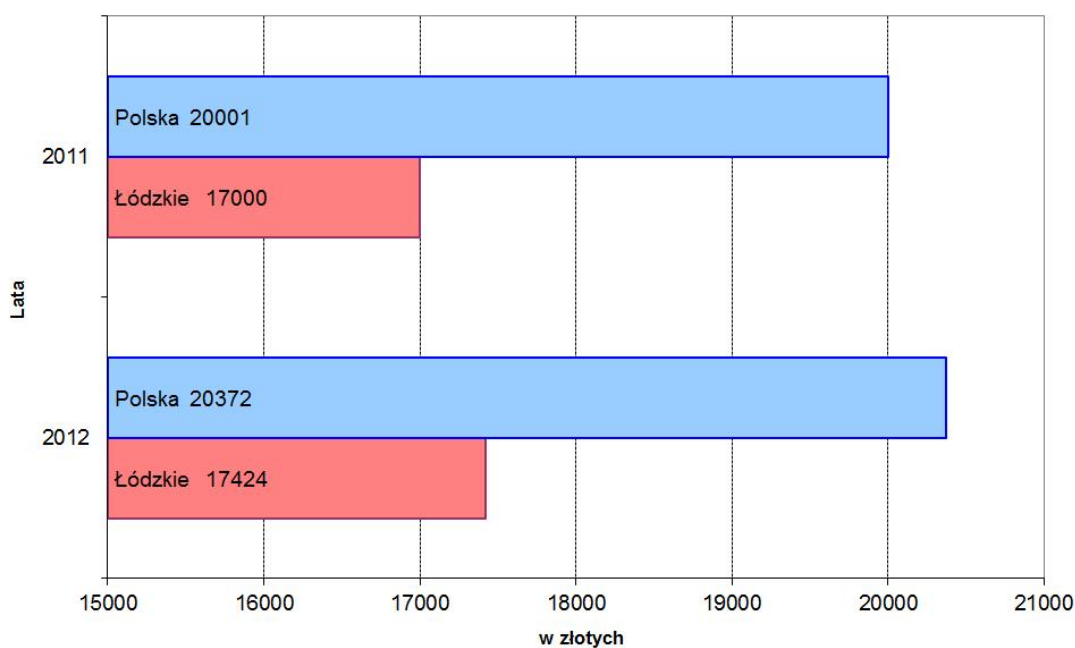
W latach 2011-2012 nastąpiło pogorszenie wyników osiągniętych przez mikroprzedsiębiorstwa województwa łódzkiego oraz w skali całego kraju pod względem **nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo**. Dane zaprezentowane na rysunku 8 wskazują, że przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób, prowadzące działalność w Polsce, w tym na terenie województwa łódzkiego, wypracowały mniejszą nadwyżkę przychodów nad kosztami – 49045 zł w 2012 r., wobec 56310 zł w 2011 r. (Polska) oraz 49254 zł w 2012 r., wobec 50988 zł w 2011 r. (łódzkie). Porównując wyniki nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikro-przedsiębiorstwo rok

do roku należy zauważyć, że spadek wskaźnika nadwyżki przychodów nad kosztami w latach 2011-2012 wśród jednostek w Polsce (o 12,9%) był większy niż wśród przedsiębiorstw w województwie łódzkim (o 3,4%) – tym samym w 2012 r. mikro-przedsiębiorstwa, mające siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego, osiągnęły większą nadwyżkę przychodów nad kosztami niż tego typu jednostki prowadzące działalność w skali całego kraju.

Rys. 8. **Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikro-przedsiębiorstwo**

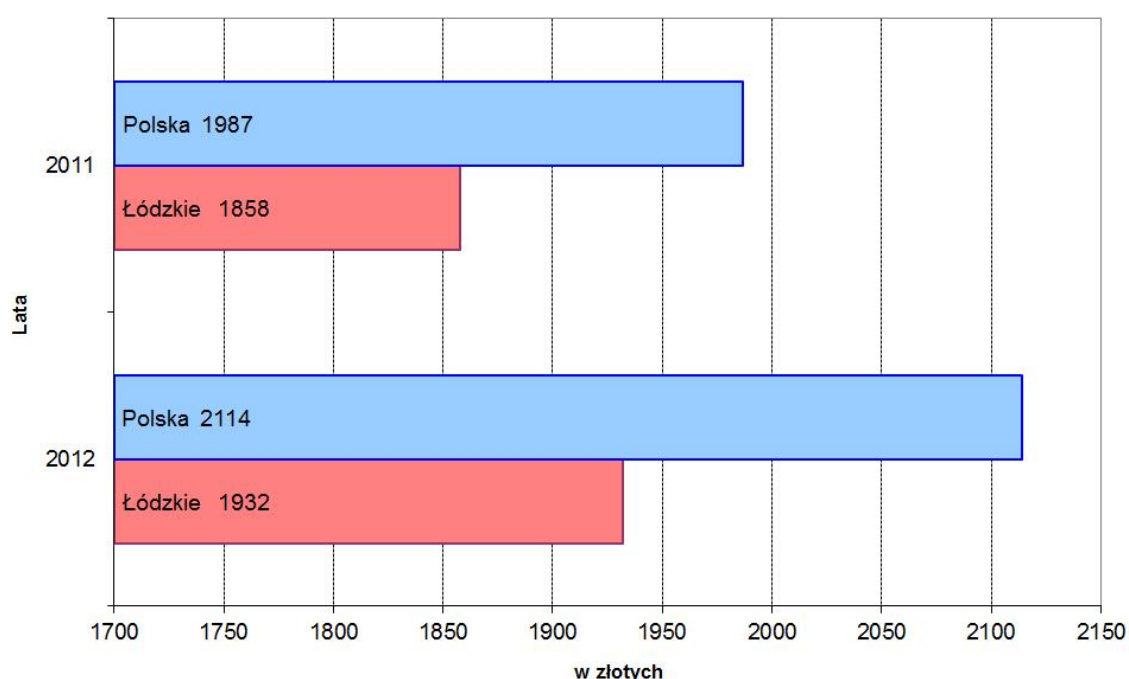

Rys. 9. **Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie**

Wartości **miesięcznych przychodów na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie**, które przedstawiono na rysunku 9, również mogą stanowić podstawę oceny wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw z terenu województwa łódzkiego. Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie województwa łódzkiego były niższe od przychodów na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie w Polsce odpowiednio o 15,0% w 2011 r. i o 14,5% w 2012 r. Warto jednak zauważyć, że dynamika wskaźnika przychodów w latach 2011-2012 była wyższa dla jednostek z województwa łódzkiego niż dla jednostek w skali Polski i wyniosła odpowiednio 102,5 wobec 101,9.

Rys. 10. **Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie**

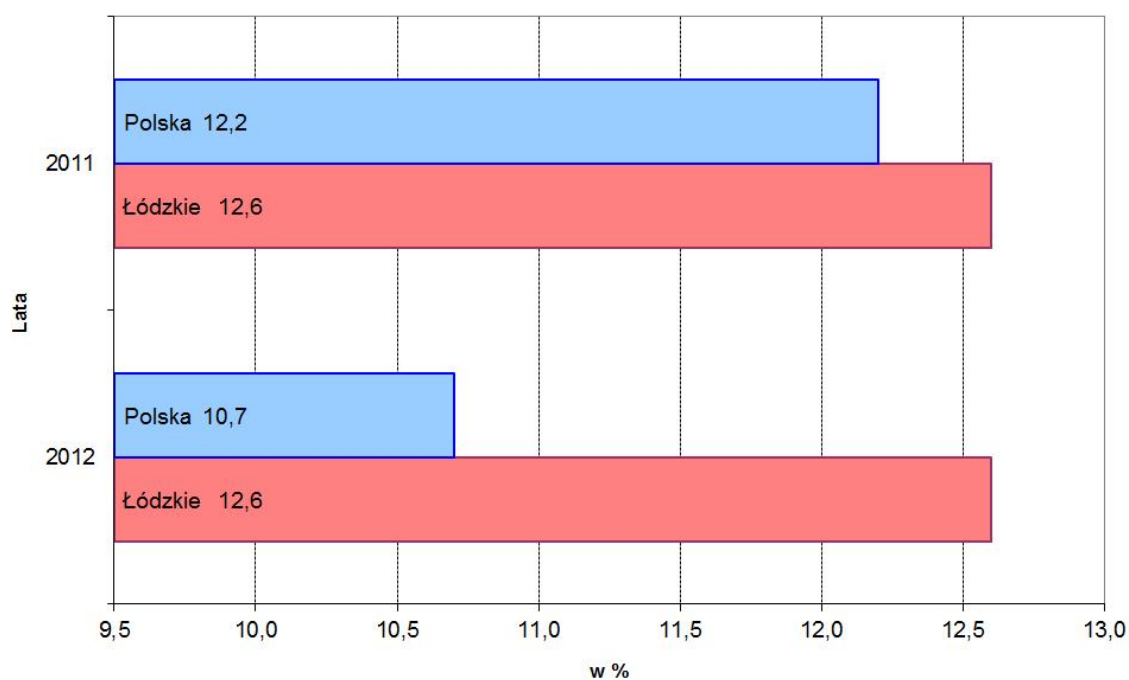

Na podstawie informacji zamieszczonych na rysunku 10 również można zauważyć, że w 2011 r., jak i w 2012 r., **przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 zatrudnionego** w mikroprzedsiębiorstwie województwa łódzkiego było niższe niż przeciętnie w Polsce i wynosiło odpowiednio 1858 zł wobec 1987 zł dla 2011 r. oraz 1932 zł wobec 2114 zł dla 2012 r. W latach 2011-2012 nastąpił wzrost przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przypadającego na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwach województwa łódzkiego, o 4,0%, podczas gdy w całym sektorze mikroprzedsiębiorstw w Polsce omawiany przyrost wyniósł 6,4%.

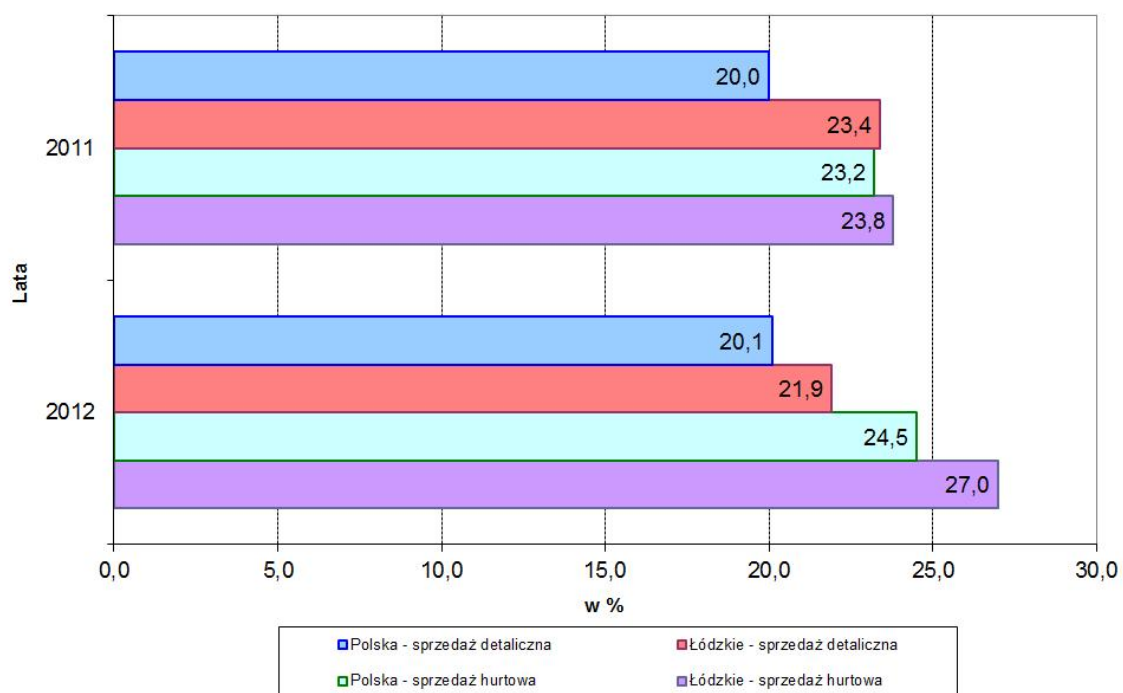
Wartości **nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw**, zestawione na rysunku 11, korespondują z wynikami przedstawionymi na rysunku 8 i potwierdzają poprawę wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw

województwa łódzkiego w relacji do wyników w skali Polski. W 2011 r. wartość omawianego wskaźnika dla jednostek z terenu województwa łódzkiego wyniosła 12,6% wobec 12,2% dla Polski. Tymczasem w 2012 r. odnotowano spadek wartości omawianego wskaźnika dla mikroprzedsiębiorstw w Polsce (do 10,7%), przy niezmięniętej wartości tego wskaźnika dla województwa łódzkiego (12,6%).

Rys. 11. Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw

Rys. 12. Udział sprzedaży detalicznej i hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw

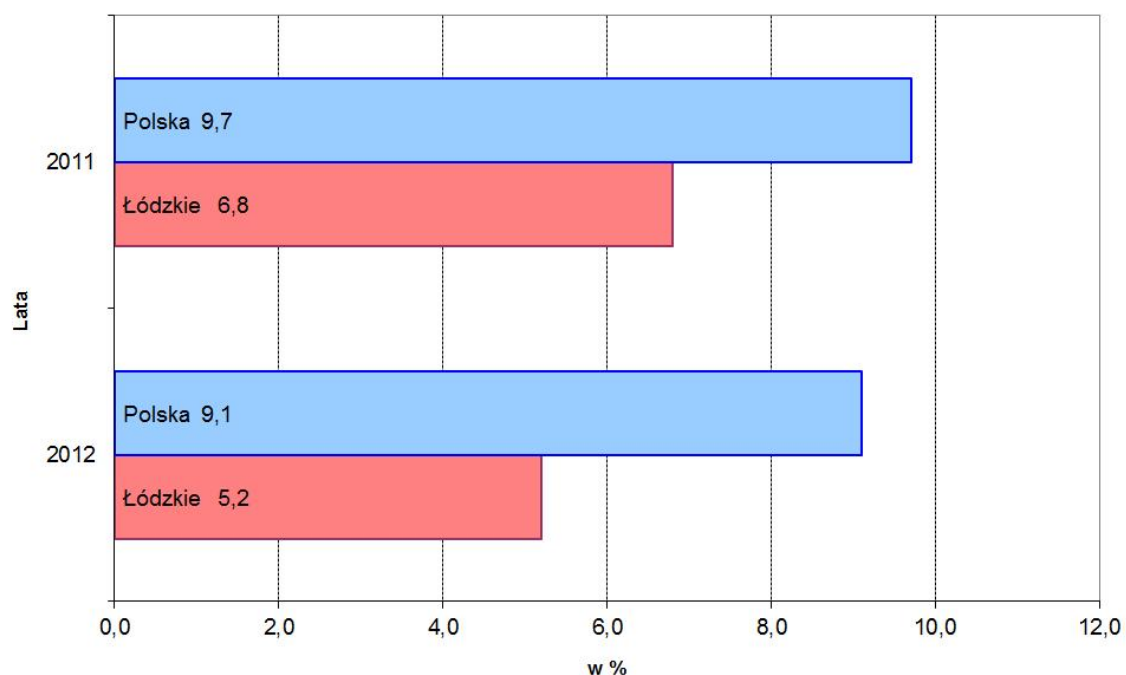

Dwa kolejne wskaźniki diagnostyczne, które dostarczają informacji o działalności handlowej mikroprzedsiębiorstw, to: **udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej** oraz **udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej**. Na tle całego sektora mikroprzedsiębiorstw w Polsce jednostki, mające siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego, charakteryzowały się wyższym udziałem zarówno sprzedaży detalicznej, jak i sprzedaży hurtowej, w wartości przychodów z całokształtu działalności gospodarczej (zob. rysunek 12). W latach 2011-2012 nastąpił niewielki wzrost udziału sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce – z 20,0% do 20,1% oraz spadek udziału sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego – z 23,4% do 21,9%. Należy jednak zwrócić uwagę na czynniki, które spowodowały spadek udziału sprzedaży detalicznej jednostek województwa łódzkiego – spadek wartości sprzedaży detalicznej (o 6,5%) przewyższał spadek przychodów (o 1,3%) oraz czynniki powodujące nieznaczny wzrost udziału sprzedaży detalicznej w skali całego kraju – wzrost wartości sprzedaży detalicznej (o 1,0%), przy wzroście przychodów (o 0,4%). Z kolei pod względem udziału sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw, w analizowanym okresie, odnotowano wzrost wartości omawianego wskaźnika (z 23,2% do 24,5%) dla jednostek w skali całego kraju oraz jego wzrost (z 23,8% do 27,0%) dla mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego. Powyższe zmiany w latach 2011-2012 były w większym stopniu wynikiem wzrostu wartości sprzedaży hurtowej (o 6,3%) niż wzrostu przychodów (o 0,4%) w przypadku jednostek w skali całego kraju jak i wynikiem wzrostu wartości sprzedaży hurtowej (o 13,3%), przy jednoczesnym spadku przychodów (o 1,3%) w przypadku mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego.

Ostatni ze wskaźników, wykorzystany do porównań działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego na tle Polski, to **udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw** (zob. rysunek 13). Wartości zestawione na rysunku wskazują – po pierwsze, że udział omawianej produkcji w przychodach mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego w latach 2011-2012 był niższy niż w całym sektorze mikroprzedsiębiorstw w Polsce (wyniósł odpowiednio 6,8% wobec 9,7% w 2011 r. oraz 5,2% wobec 9,1% w 2012 r.) – po drugie, że wskaźnik ten spadł w przypadku jednostek województwa łódzkiego o 1,6 pkt. proc., podczas gdy w sektorze mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju obniżył się o 0,6 pkt. proc. Na podstawie zmian udziału produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu

działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w latach 2011-2012 stwierdzić można, że sytuacja jednostek mających siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego, w porównaniu z jednostkami w skali Polski, uległa znacznemu pogorszeniu. Jest ona wynikiem znacznego spadku wartości produkcji budowlano-montażowej mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim o 24,7% (w Polsce spadek o 5,9%), przy jednoczesnym, niewielkim spadku przychodów mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim o 1,3% (w Polsce wzrost o 0,4%).

Rys. 13. **Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw**

II.4. WSKAŹNIKI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W PRZEKROJU WOJEWÓDZTW

Wartości wskaźników diagnostycznych, zamieszczonych w aneksie opracowania, pozwalają również na ukazanie sytuacji mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego w latach 2011-2012 na tle pozostałych województw.

Pod względem wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw, zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r., województwo łódzkie zajmowało 7 miejsce w rankingu województw. W analizowanym okresie wartość omawianego wskaźnika dla województwa łódzkiego przewyższała odpowiadającą mu wartość wskaźnika dla Polski (zob. tablica 8). Województwem o największej liczbie jednostek, przypadających na 100 tys. ludności, w latach 2011-2012 było mazowieckie (odpowiednio 5513 oraz 5740), natomiast

województwem o najniższym „nasyceciu” tego typu jednostkami w latach 2011-2012 było podkarpackie (odpowiednio 3441 oraz 3263).

Wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw dla województwa łódzkiego był 2011 r. wyższy, a w 2012 r. niższy, niż odpowiadający mu wskaźnik dla Polski – wynosił 2070 pracujących w 2011 r. oraz 1975 pracujących w 2012 r., podczas gdy liczba osób pracujących ogółem w Polsce, przypadająca na 1000 mikroprzedsiębiorstw, w latach 2011-2012 kształtowała się na poziomie odpowiednio 2019 i 1987. Na tle innych województw łódzkie pod względem tego wskaźnika zajmowało w zestawieniu 3 miejsce w 2011 r. oraz 6 miejsce w 2012 r. Tymczasem najniższe wartości omawianego wskaźnika – 1878 pracujących w 2011 r. i 1894 pracujących w 2012 r. wystąpiły w jednostkach województwa podlaskiego, a najwyższe – 2173 i 2096 pracujących (odpowiednio w roku 2011 i 2012) odnotowano w jednostkach województwa śląskiego.

Wskaźnik przeciętnej liczby zatrudnionych, przypadających na 1000 mikroprzedsiębiorstw kształtował się w przypadku województwa łódzkiego na poziomie 729 osób w 2011 r. i 656 w 2012 r. Spadek wartości omawianego wskaźnika (przy spadku w skali całego kraju z 726 do 691) w badanym okresie spowodował spadek województwa łódzkiego z 7 na 11 miejsce w zestawieniu. Warto dodać, że województwem zajmującym 1 miejsce w rankingu pod względem wskaźnika przeciętnej liczby zatrudnionych było w 2011 r. opolskie – 812 osób, a w 2012 r. wielkopolskie – 777 osób. Najniższa wartość omawianego wskaźnika występowała w latach 2011-2012 wśród mikroprzedsiębiorstw mających siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej w województwie podlaskim – 617 osób, 635 osób.

Kolejną miarę, dającą informację o działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, stanowiła nadwyżka wartości przychodów nad kosztami przypadająca na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł). Przedsiębiorstwa z województwa łódzkiego zajmowały 9 w 2011 r. oraz 10 w 2012 r. miejsce w zestawieniu. Z danych zamieszczonych w tabelicy 8 wynika, że w 2011 r. największą tego rodzaju nadwyżkę odnotowano wśród mikroprzedsiębiorstw województwa mazowieckiego (74700 zł), a najmniejszą wśród jednostek województwa lubelskiego (42444 zł). W 2012 r. w najlepszej sytuacji ekonomicznej znajdowały się jednostki mające siedzibę prowadzenia działalności gospodarczej w województwie pomorskim (61363 zł) w przeciwieństwie do mikroprzedsiębiorstw z województwa mazowieckiego (38211 zł).

Drugim wskaźnikiem wykorzystanym w analizie – odnoszącym się do przychodów z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw – był wskaźnik wartości ich miesięcznych przychodów w przeliczeniu na 1 pracującego (w zł). Poziom tego wskaźnika

w jednostkach województwa łódzkiego w latach 2011-2012 kształtował się na poziomie odpowiednio 17000 zł i 17424 zł, a więc znacznie poniżej średniej jego wartości dla Polski, wynoszącej 20001 zł i 20372 zł. Mikroprzedsiębiorstwa województwa łódzkiego w 2011 r. zajęły 16 miejsce w rankingu, a w 2012 r. miejsce 15 w zestawieniu. Najwyższą wartość przychodów na 1 pracującego w latach 2011-2012 odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach województwa mazowieckiego (26938 zł, 26503 zł).

Pod względem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na 1 zatrudnionego w sektorze mikroprzedsiębiorstw jednostki województwa łódzkiego z miesięcznym wynagrodzeniem 1858 zł w 2011 r. i 1932 zł w 2012 r. plasowały się w badanym okresie odpowiednio na 9 i 11 miejscu w zestawieniu. W latach 2011-2012 miejsce 1 w zestawieniu dwukrotnie zajmowały jednostki województwa mazowieckiego (2417 zł, 2595 zł), a miejsce 16 odpowiednio jednostki województwa podkarpackiego (1697 zł) i świętokrzyskiego (1815 zł).

Dane o wielkości nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %) zawarte w tabelicy 8 wskazują, że jednostki z województwa łódzkiego z wielkością nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw rzędu 12,6%, zarówno w 2011 r., jak i 2012 r., zajmowały kolejno 7 i 5 miejsce w zestawieniu. W 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w jednostkach pięciu województw odnotowano wzrost wartości wskaźnika, a w jednostkach jedenastu województw (w tym w łódzkim) nastąpił spadek wartości wskaźnika lub pozostał on na niezmiennym poziomie, podczas gdy w skali całego kraju jego poziom zmniejszył się z 12,2% do 10,7%.

Ostatnie trzy wskaźniki dotyczą sfery handlu detalicznego i hurtowego mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową oraz produkcji budowlano-montażowej jednostek budowlanych. Zestawiając wartość sprzedaży detalicznej i hurtowej z wartością przychodów z całokształtu działalności gospodarczej oraz wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej z wartością przychodów z całokształtu działalności gospodarczej (ogólnej liczby jednostek do 9 osób pracujących) uzyskano wskaźniki ukazujące efekty działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach.

Według udziału wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność handlową w przychodach mikroprzedsiębiorstw ogółem (w %), jednostki województwa łódzkiego z wartością wskaźnika 23,4%, zajmowały w 2011 r. 7 miejsce w zestawieniu, a w 2012 r. z wartością wskaźnika 21,9%, plasowały się na 8 miejscu w zestawieniu. Warto dodać, że udział sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego w badanym okresie przewyższał wartość omawianego wskaźnika dla

mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju. Województwem o najwyższej wartości wskaźnika udziału sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw było lubelskie (28,6% – 2011 r.) oraz warmińsko mazurskie (26,4% – 2012 r.). Natomiast najniższe wartości tego wskaźnika w latach 2011-2012 odnotowano wśród jednostek województwa mazowieckiego (14,5% – 2011 r., 16,6% – 2012 r.).

Tabl. 3. **Miejsce mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego według wskaźników przyjętych do analizy**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012
Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw	7	7
Pracujący ogółem na 1000 mikroprzedsiębiorstw	3	6
Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw	7	11
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)	9	10
Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsię- biorstwie (w zł)	16	15
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	9	11
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)	7	5
Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	7	8
Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	9	5
Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsię- biorstw (w %)	15	16

Podobnie prezentuje się w przekroju województw sytuacja mikroprzedsiębiorstw pod względem udziału wartości sprzedaży hurtowej jednostek prowadzących działalność handlową w przychodach mikroprzedsiębiorstw ogółem (w %). Jednostki województwa łódzkiego na tle mikroprzedsiębiorstw z innych województw osiągnęły wartości tego wskaźnika na poziomie – 23,8% w 2011 r. oraz 27,0% w 2012 r., zajmując odpowiednio 9 oraz 5 miejsce w zestawieniu. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika w analizowanym okresie odnotowano wśród jednostek województwa kujawsko-pomorskiego (27,6%) i śląskiego (32,0%), a najniższą wśród mikroprzedsiębiorstw województwa warmińsko-mazurskiego (17,3%) i podkarpackiego (16,7%).

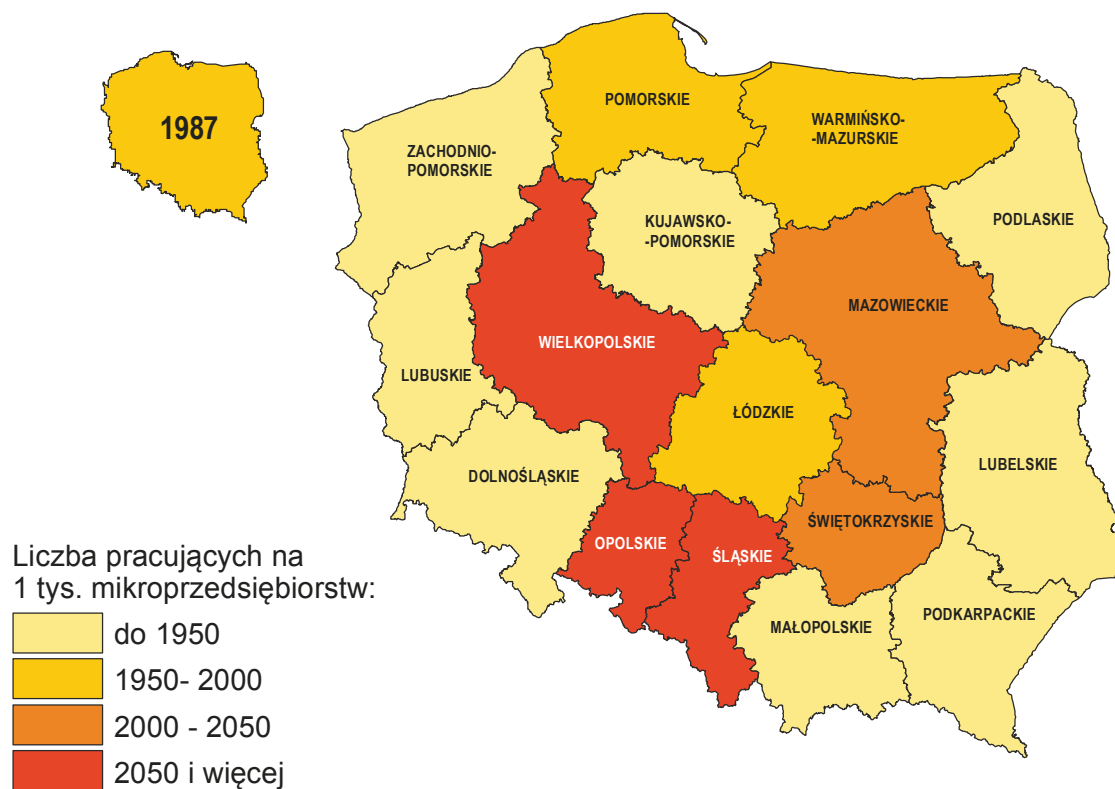
W zakresie udziału wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej jednostek budowlanych w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw ogółem, 1 miejsce w zestawieniu zajmowały: w 2011 r. jednostki województwa śląskiego (14,6%), a w 2012 r. mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego (10,8%). W przypadku województwa łódzkiego odnotowano spadek udziału wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej jednostek budowlanych w przychodach przedsiębiorstw (do 9 osób pracujących) w latach 2011-2012 z 6,8% do 5,2% – w badanym okresie kształtował się on poniżej średniej wartości tego wskaźnika dla Polski (9,7% w 2011 r. i 9,1% w 2012 r.). Na tle jednostek ze wszystkich 16 województw, mikroprzedsiębiorstwa województwa łódzkiego zajmowały w kolejnych latach 15 i 16 miejsce w zestawieniu.

Tablica 3 zawiera podsumowanie działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego z punktu widzenia wszystkich 10 omówionych wskaźników, tzn. miejsca mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego na tle jednostek z pozostałych województw.

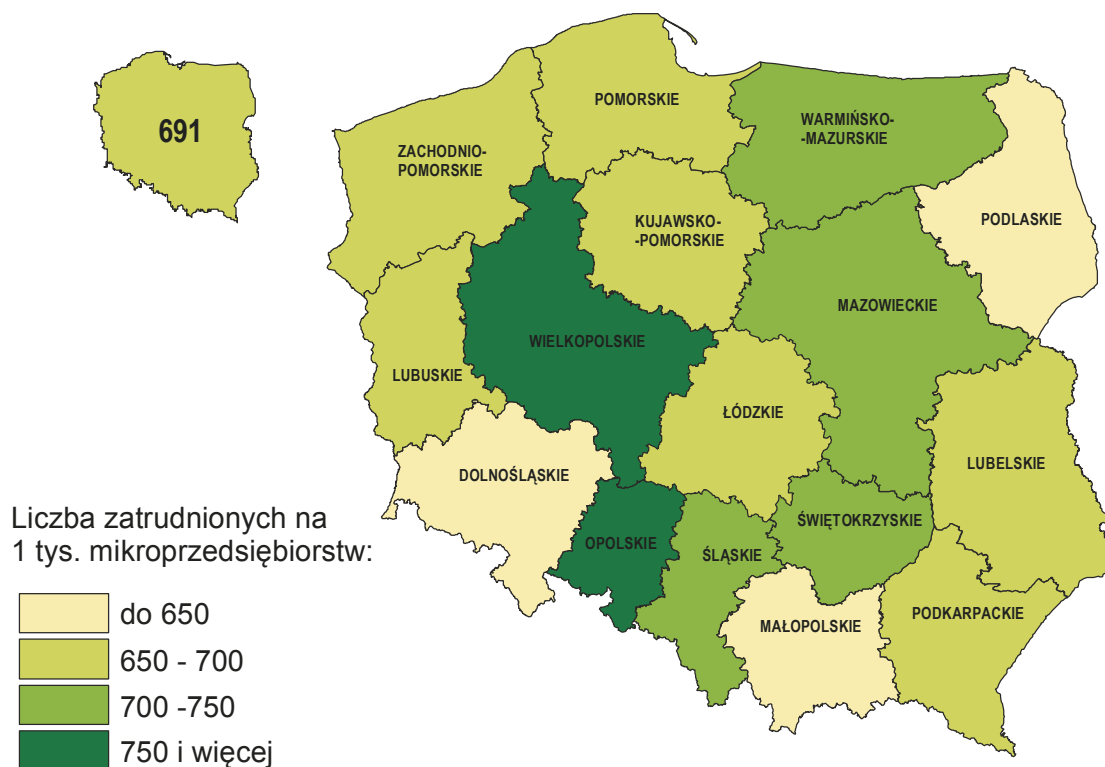
Kartogram 1. **WSKAŹNIK NATĘŻENIA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R.**

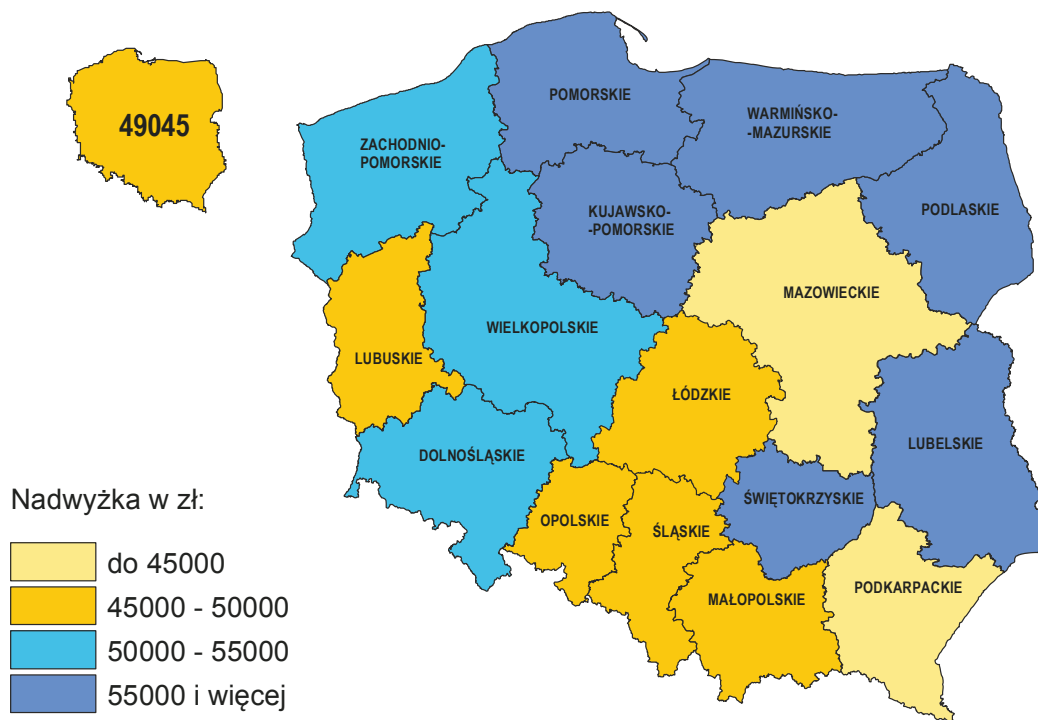
Kartogram 2. **PRACUJĄCY OGÓŁEM NA 1000 MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R. stan w dniu 31 XII**

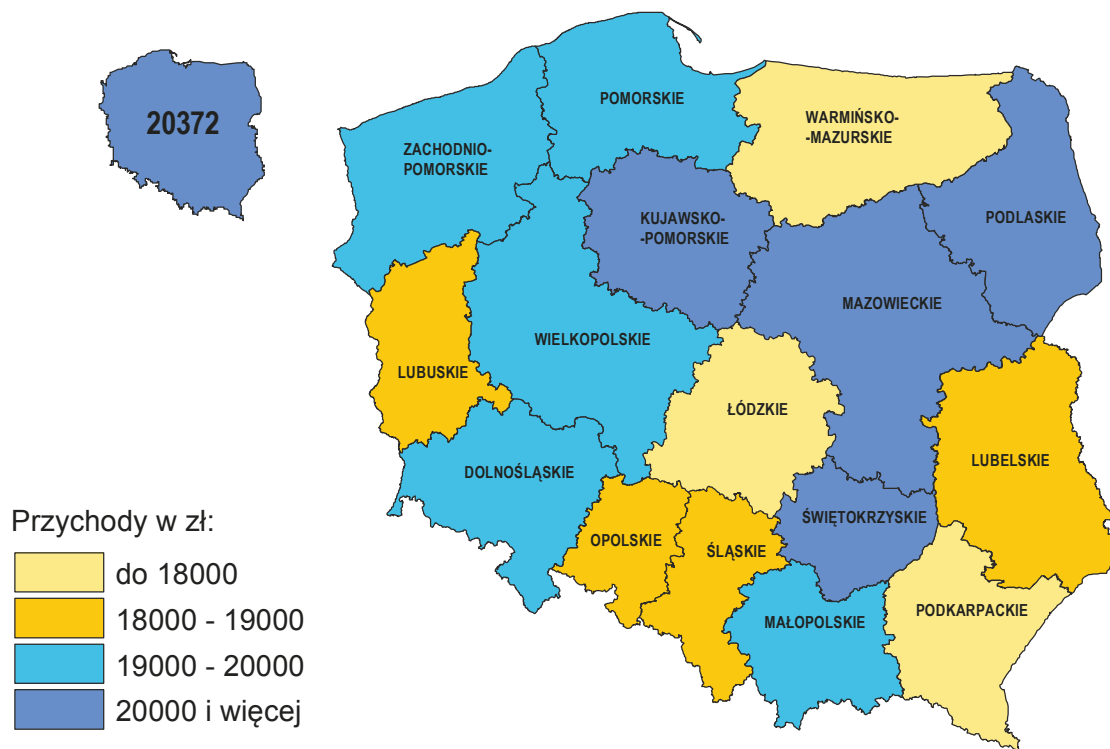
Kartogram 3. **PRZECIĘTNA LICZBA ZATRUDNIONYCH NA 1000 MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R.**

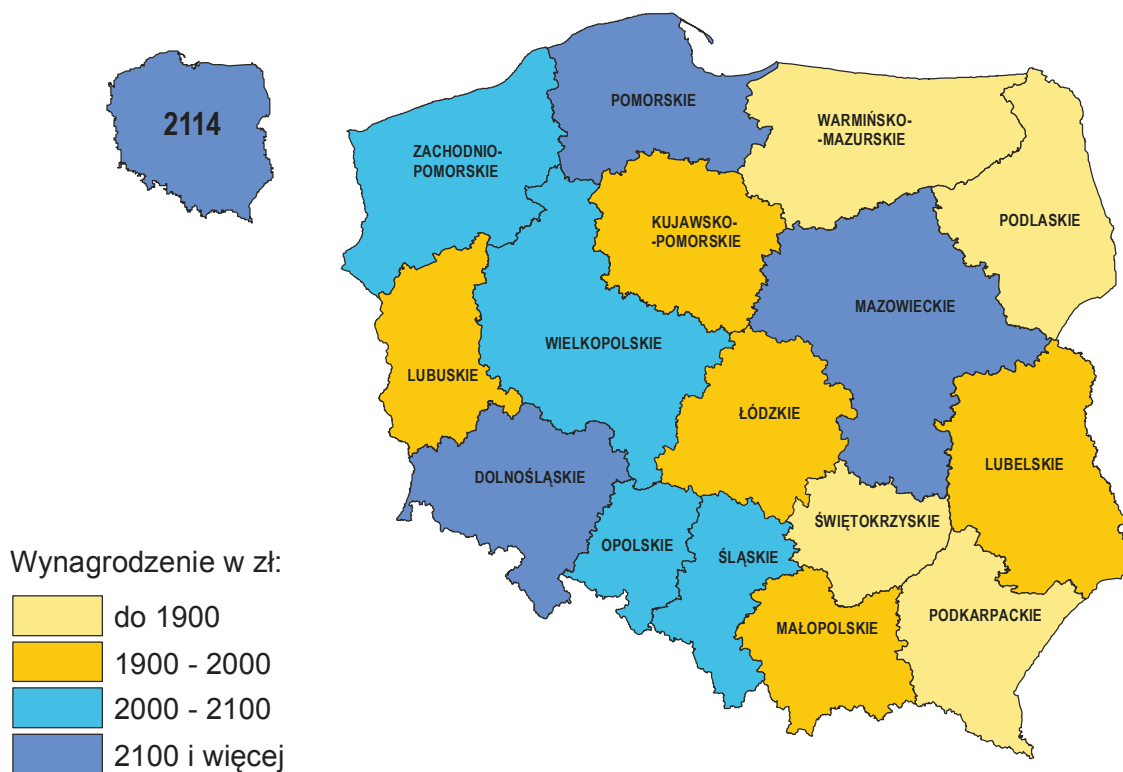
Kartogram 4. **WSKAŹNIK NADWYŻKI PRZYCHODÓW NAD KOSZTAMI PRZYPADAJĄCEJ NA 1 MIKROPRZEDSIĘBIORSTWO W 2012 R.**

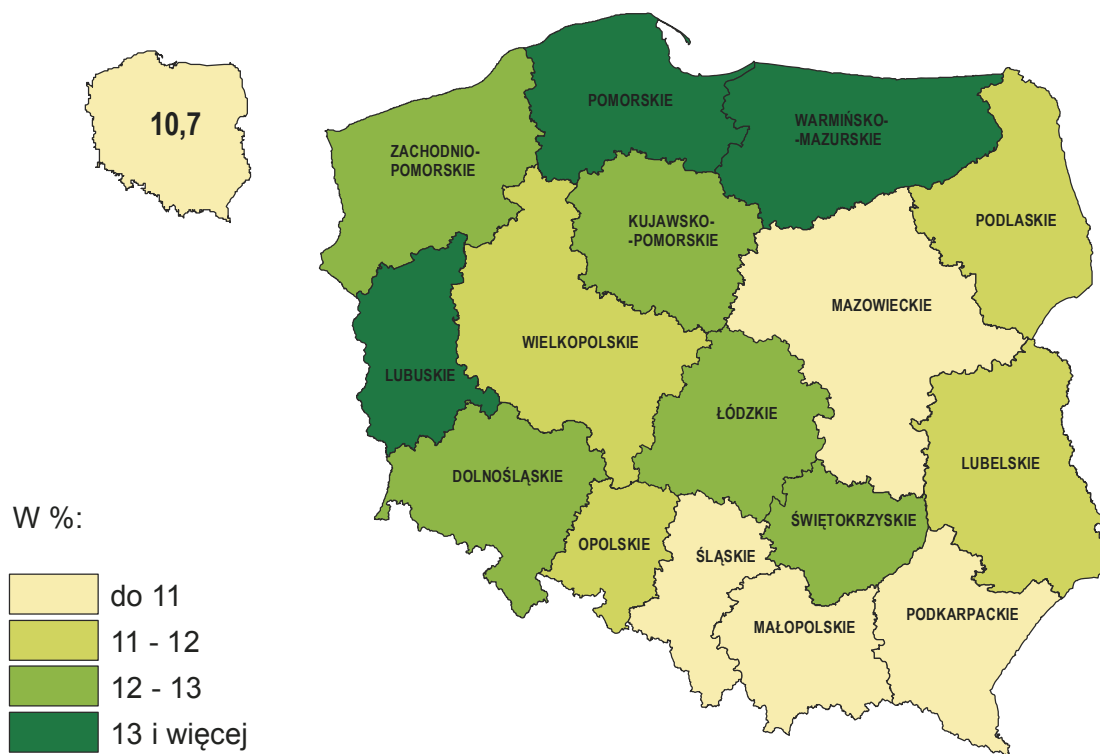
Kartogram 5. **MIESIĘCZNE PRZYCHODY NA 1 PRACUJĄCEGO W MIKROPRZEDSIĘBIORSTWIE W 2012 R.**

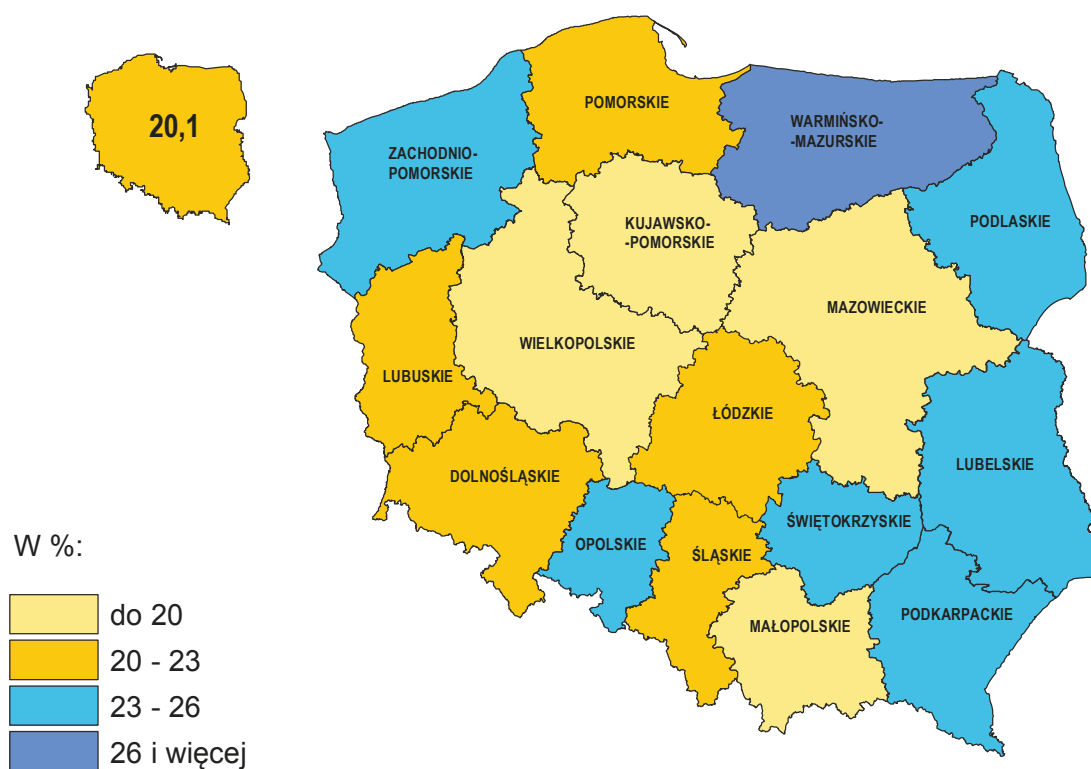
Kartogram 6. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE NA 1 ZATRUDNIONEGO W MIKROPRZEDSIĘBIORSTWIE W 2012 R.**

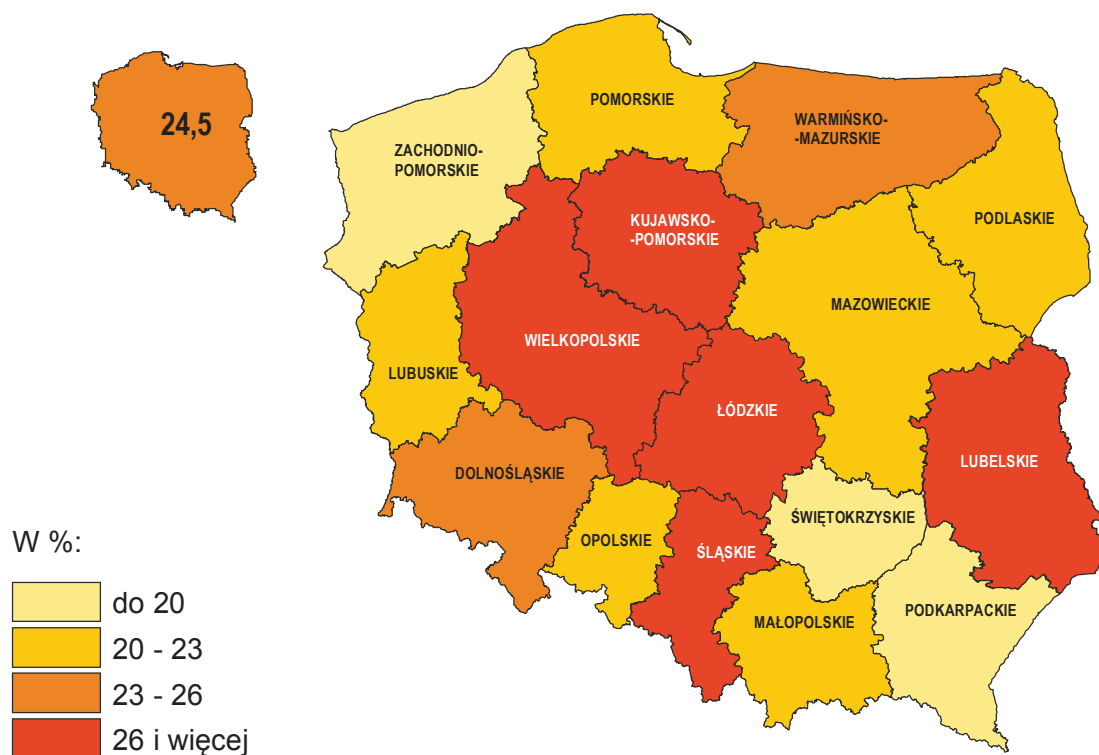
Kartogram 7. **WSKAŹNIK NADWYŻKI PRZYCHODÓW NAD KOSZTAMI W PRZYCHODACH MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R.**

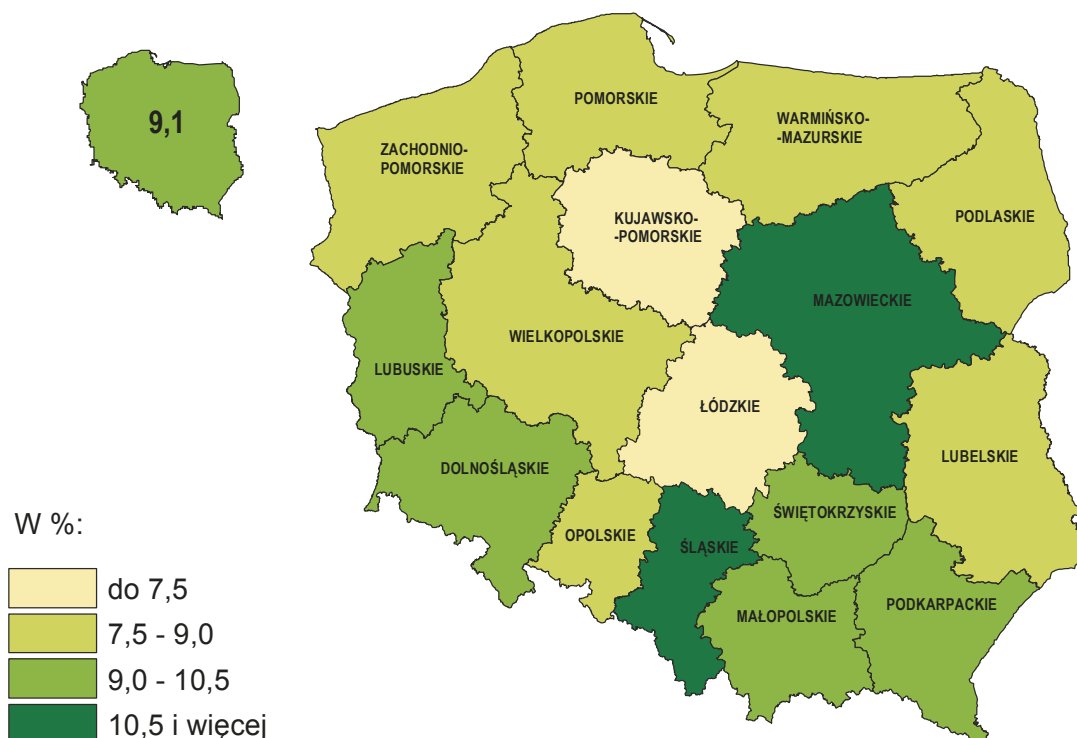
Kartogram 8. **UDZIAŁ SPRZEDAŻY DETALICZNEJ W PRZYCHODACH Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R.**

Kartogram 9. **UDZIAŁ SPRZEDAŻY HURTOWEJ W PRZYCHODACH Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R.**

Kartogram 10. **UDZIAŁ PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ W PRZYCHODACH Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W 2012 R.**

PODSUMOWANIE

Charakterystyka działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego na tle przeciętnej sytuacji w skali Polski i pozostałych województw w latach 2011-2012, dokonana na podstawie wyników badania SP-3, pozwala wskazać zmiany jakie miały miejsce w 2012 r. w stosunku do 2011 r. (por. tablica 2, tablica 4):

- 1) Odnotowano trzeci co do wielkości na tle pozostałych województw, względny wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw – rzędu 1,6%, podczas gdy wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju wyniósł 0,6%. Wzrostowi liczby mikroprzedsiębiorstw w województwie łódzkim towarzyszył spadek ogólnej liczby osób w nich pracujących (o 3,1%) i był on większy niż spadek liczby pracujących ogółem w skali całego kraju (o 1,0%).
- 2) Porównując udział pracujących kobiet („właścicieli” mikroprzedsiębiorstw) w ogólnej liczbie osób będących „właścicielami” mikroprzedsiębiorstw w okresie 2011-2012 należy zauważyć, że wartość tego wskaźnika w województwie łódzkim wzrosła o 0,1 pkt. proc. do poziomu 24,1%, podczas gdy udział pracujących kobiet – „właścicieli” wzrósł w tym okresie w Polsce do poziomu 25,6% (o 0,8 pkt. proc.).
- 3) W analizowanym okresie w mikroprzedsiębiorstwach województwa łódzkiego – podobnie jak w jednostkach z trzynastu innych województw – odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia (od 0,7% do 11,5%), podczas gdy w skali całego kraju spadek przeciętnego zatrudnienia wyniósł 4,2%. W województwie łódzkim spadek przeciętnego zatrudnienia wyniósł 8,7%.
- 4) Porównując wartość przychodów i kosztów z całokształtu działalności gospodarczej należy zauważyć, że w obu obserwowanych latach mikroprzedsiębiorstwa we wszystkich województwach osiągnęły nadwyżkę z działalności gospodarczej, tzn. przychody uzyskane z prowadzonej działalności przewyższały poniesione koszty. Odnosząc się do dynamiki, zarówno przychodów, jak i kosztów, należy stwierdzić, że w latach 2011-2012 w jednostkach z pięciu województw dynamika wzrostu przychodów była wyższa niż dynamika wzrostu ich kosztów (ewentualnie dynamika spadku przychodów była niższa niż spadku ich kosztów). Oznacza to, że chociaż w latach 2011-2012 przedsiębiorstwa ze wszystkich województw uzyskały dodatni wynik finansowy, to jednak tylko w pięciu województwach, tj. lubelskim, lubuskim, pomorskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, przychody uzyskane przez mikro-przedsiębiorstwa rosły szybciej (spadały wolniej) niż ponoszone koszty.

Jednostki z województwa łódzkiego i wielkopolskiego należały do grupy, w której dynamika zmian przychodów i kosztów mikroprzedsiębiorstw była jednakowa – łódzkie 98,7, wielkopolskie 107,8. W skali całego kraju dynamika wzrostu przychodów i kosztów jednostek kształtowała się na poziomie odpowiednio 100,4 i 102,2.

- 5) Biorąc pod uwagę wartość sprzedaży detalicznej osiągniętej przez mikroprzedsiębiorstwa, województwo łódzkie, na tle pozostałych województw, dwukrotnie zajmowało stosunkowo wysoką – 6 pozycję w zestawieniu. Udział wartości sprzedaży detalicznej jednostek z terenu województwa łódzkiego w latach 2011-2012 stanowił odpowiednio 6,8% i 6,3% wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju.
- 6) Wartość sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego, na tle pozostałych województw, w latach 2011-2012 dwukrotnie zapewniała im wysoką – 6 pozycję w rankingu. Udział wartości sprzedaży hurtowej jednostek z terenu województwa łódzkiego, w kolejnych obserwowanych latach, stanowił 6,0% i 6,4% wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Uzupełniając powyższe wnioski o mikroprzedsiębiorstwach województwa łódzkiego, płynące z analizy zaproponowanych wskaźników działalności gospodarczej w latach 2011-2012, warto podać następujące informacje (por. tablica 8):

- 7) Liczba mikroprzedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców województwa łódzkiego wzrosła w analizowanym okresie z 4653 do poziomu 4744, przewyższała tym samym wartość wymienionego wyżej wskaźnika w skali całego kraju, który kształtował się na poziomie 4601 w 2011 r. i 4627 w 2012 r.
- 8) Nastąpił spadek liczby osób pracujących ogółem w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw (z 2070 do 1975 osób) oraz spadek przeciętnego zatrudnienia (z 729 do 656 osób) w województwie łódzkim.
- 9) Główną przyczyną stosunkowo słabych wyników finansowych jednostek z województwa łódzkiego, na tle jednostek z całego kraju, w 2011 r. był niski poziom nadwyżki przychodów nad kosztami (w zł), który w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo z województwa łódzkiego był znacznie niższy niż przeciętnie w skali Polski. Niemniej jednak, w wyniku znacznego spadku nadwyżki przychodów nad kosztami mikroprzedsiębiorstw w latach 2011-2012 w skali kraju, który był

większy niż wśród omawianej grupy przedsiębiorstw z województwa łódzkiego (przy zbliżonej dynamice wzrostu liczby mikroprzedsiębiorstw) nastąpiła poprawa wyników omawianego wskaźnika dla jednostek województwa łódzkiego. W 2012 r. wartość wskaźnika dla jednostek z województwa łódzkiego była wyższa niż dla jednostek w skali całego kraju. Informacja o nadwyżce przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo stanowi uzupełnienie informacji podanej w punkcie 4, w którym wskazano na jednakową dynamikę wzrostu przychodów i kosztów w jednostkach województwa łódzkiego oraz wyższą dynamikę kosztów niż przychodów dla jednostek w skali całego kraju.

- 10) W województwie łódzkim odnotowano wzrost przychodów na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie z 17000 zł do 17424 zł. Jest on jednak wynikiem spadku ogólnej liczby osób pracujących w tych jednostkach (o 3,1%) przy jednoczesnym spadku wartości samych przychodów mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego (o 1,3%) (zob. punkt 1, 4 i 9).
- 11) Zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r., w województwie łódzkim należy odnotować niższe niż w skali całego kraju, przeciętne wynagrodzenie miesięczne przypadające na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie. Ponadto, w latach 2011-2012 dla mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego odnotowano niższą dynamikę wzrostu przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (104,0) niż dla tego typu przedsiębiorstw w Polsce (106,4).
- 12) Pod względem wskaźnika nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %) w latach 2011-2012 jednostki z województwa łódzkiego wypadły korzystnie, zachowując większą nadwyżkę przychodów nad kosztami (odpowiednio 12,6% i 12,6%) niż mikroprzedsiębiorstwa w skali całego kraju, dla których poziom omawianej nadwyżki w analizowanym okresie zmniejszył się (odpowiednio 12,2% i 10,7%).
- 13) Jednostki województwa łódzkiego wyróżniały się na tle tego rodzaju jednostek w Polsce pod względem większego udziału sprzedaży detalicznej (2012 r. – 21,9% wobec 20,1%), jak i hurtowej (2012 r. – 27,0% wobec 24,5%) w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (zob. rysunek 12). Graficzna ilustracja wartości omawianych wskaźników (zob. kartogram 8 i 9) pokazuje, że mikroprzedsiębiorstwa województwa łódzkiego odznaczały się –

w przypadku sprzedaży detalicznej umiarkowaną, a w przypadku sprzedaży hurtowej wysoką – wartością wskaźnika na tle jednostek z innych województw.

- 14) W latach 2011-2012 nastąpił znaczny spadek udziału produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności mikroprzedsiębiorstw województwa łódzkiego – z 6,8% do 5,2% w analizowanym okresie. Nadal pozostaje on niższy niż dla jednostek w skali całego kraju – odpowiednio 9,7% i 9,1%.

ANEKS TABELARYCZNY

**Dane o działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw oraz wskaźniki działalności
gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w latach 2011-2012**

Tabl. 4. Dane o działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw ^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracujący				Pracujący – właściciele, współwłaściciele, członkowie ich rodzin, wspólnicy spółki				Przeciętna liczba zatrudnionych	
	ogółem		w tym, dla których jest to główne miejsce pracy		ogółem		w tym kobiety			
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
POLSKA	3578122	3543639	2903001	2899340	2022628	2034322	501560	520129	1286633	1232627
Dolnośląskie	269704	279875	225057	240365	155657	165483	44127	46288	95119	93247
Kujawsko-pomorskie	166760	167064	143516	142400	96337	97561	26379	27965	60150	57433
Lubelskie	154539	147147	121617	117025	88468	86525	22389	20284	52234	49792
Lubuskie	88830	87122	73124	72872	51864	51465	13884	13856	31277	29631
Łódzkie	244479	236993	195373	181538	136216	138260	32694	33311	86142	78645
Małopolskie	335431	311633	248588	238106	189448	182158	39441	38875	117199	103715
Mazowieckie	583122	607721	468549	495189	332352	347167	75800	88819	214220	216431
Opolskie	79360	74920	68445	64185	42981	41285	10770	10645	30462	27997
Podkarpackie	139318	135022	112149	108045	81353	78854	18536	17161	48653	47076
Podlaskie	84334	82062	68175	62527	51802	49343	13061	11691	27691	27487
Pomorskie	234764	226175	191087	185142	134187	130931	32998	31457	83861	76054
Śląskie	447258	436697	348873	349603	240005	239356	54187	58774	164634	154117
Świętokrzyskie	98354	94683	80743	76917	55961	54492	13528	13715	36639	33710
Warmińsko-mazurskie	108982	104039	95505	88719	60860	59925	17226	16556	40466	37419
Wielkopolskie	369601	378809	316299	324256	204304	207915	55675	57523	136697	141038
Zachodniopomorskie	173285	173678	145901	152452	100834	103602	30864	33210	61188	58834

^a Ze względu na zaokrąglenia wartości zamieszczone w tablicach mogą nie sumować się na wartość ogółem. ^b Dane na temat liczby mikroprzedsiębiorstw według województw zamieszczone zostały w rozdziale II.1.

Tabl. 4. Dane o działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw ^{ab} (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody z całokształtu działalności gospodarczej (w tys. zł)		Koszty z całokształtu działalności gospodarczej (w tys. zł)		Wartość sprzedaży detalicznej (w tys. zł)		Wartość sprzedaży hurtowej (w tys. zł)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
POLSKA	816494595,1	819634931,5	716681779,7	732188709,5	186405036,7	188357148,2	216083694,6	229628744,9
Dolnośląskie	59383511,6	62278523,3	50797755,0	54715276,4	13011061,8	15113995,6	13655337,3	16766457,4
Kujawsko-pomorskie	32147183,6	38915402,5	27955799,7	34047729,8	9022277,2	8489289,4	10225581,4	13496867,4
Lubelskie	33440965,3	31247111,2	30195604,9	27558817,3	10691389,7	8441459,1	7135825,2	9678813,2
Lubuskie	19548019,6	18714751,3	16855441,6	16003312,0	4467800,3	4489733,9	5724279,9	4486875,0
Łódzkie	47661942,3	47023886,4	41640983,1	41115000,4	12696285,2	11870365,9	12903108,6	14613571,9
Małopolskie	71218066,5	67816738,9	62298824,1	60565909,1	16809765,8	13678416,5	15451688,9	17333605,5
Mazowieckie	180145901,7	182495328,3	158424607,7	170886619,2	30154614,9	34631702,4	52007840,3	47267302,8
Opolskie	16075722,3	15852717,8	14210239,6	14096934,1	4374288,8	4109025,4	4458404,9	3860025,8
Podkarpackie	29966997,5	26538972,7	26319016,8	23642565,5	7909767,4	7714325,4	5923790,2	4975805,0
Podlaskie	20159189,9	21628760,9	17869203,2	19185122,3	5457575,8	6206946,0	5480562,6	4911613,8
Pomorskie	49996476,7	49153851,8	43008927,8	42040845,1	10716932,9	11442267,2	11789633,9	12502376,6
Śląskie	99964561,3	93798944,1	89301496,9	84295591,2	22158855,2	22161655,6	31343431,3	35179942,9
Świętokrzyskie	21271972,0	21776762,3	18858949,9	19013005,9	5670054,4	6112769,7	5815512,5	4646919,6
Warmińsko-mazurskie	22046557,0	20224551,1	19143666,6	17196962,8	6070726,3	6054200,4	4274731,2	5325075,8
Wielkopolskie	77371125,7	83386732,8	68463112,5	73829386,0	18526278,0	17826319,8	21921404,8	26270701,6
Zachodniopomorskie	36096402,3	38781896,1	31338150,3	33995632,4	8667363,0	10014676,0	7972561,6	8312790,6

a Ze względu na zaokrąglenia wartości zamieszczone w tablicach mogą nie sumować się na wartość ogółem. *b* Dane na temat liczby mikroprzedsiębiorstw według województw zamieszczone zostały w rozdziale II.1.

Tabl. 5. Wybrane dane o działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba jednostek		Pracujący							
			ogółem		w tym dla których jest to główne miejsce pracy		właściciele, współwłaściciele, członkowie ich rodzin, wspólnicy spółki			
							ogółem		w tym kobiety	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
OGÓŁEM	1772575	1782968	3578122	3543639	2903001	2899340	2022628	2034322	501560	520129
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9428	9541	21771	21519	19462	19801	11122	10851	787	1093
Przemysł	164621	160400	411560	393521	351883	337611	194355	192728	32514	35464
w tym przetwórstwo przemysłowe	156124	151356	389378	370960	334484	319342	184053	181904	31372	33831
Budownictwo	228799	223152	467763	446515	385527	376676	248460	246080	12280	16158
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	505027	491935	1154468	1105518	972955	939875	606138	584970	190325	186476
Transport i gospodarka magazynowa	141828	137216	270097	261738	223258	223256	154633	150116	13831	12774
Zakwaterowanie i gastronomia	45297	46855	124341	133181	102058	113822	57739	59955	20635	22829
Informacja i komunikacja	58035	63767	98595	107351	72770	77666	65731	73199	7732	7099
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	56580	58761	81686	87728	60268	64427	60314	62215	17749	17192
Obsługa rynku nieruchomości	38163	39561	77275	78239	52275	52862	43438	44439	9670	10426
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	196774	207510	348438	358471	270681	279839	222263	234173	55932	63397
Administrowanie i działalność wspierająca	50935	53284	92127	103654	70907	78362	56322	59771	16916	18271
Edukacja	43422	45226	67906	68697	47390	45745	48877	49810	15218	14073
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	133026	144641	192654	210632	138208	157968	145953	157597	58439	66971
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18776	16152	30509	24036	21169	16410	20991	18088	5692	4410
Pozostała działalność usługowa	81864	84966	138933	142838	114191	115022	86294	90329	43840	43494

Tabl. 5. Wybrane dane o działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007 (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętna liczba zatrudnionych		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (w zł)		Przychody miesięczne na 1 pracującego (w zł)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
OGÓŁEM	1286633	1232627	1987	2114	20001	20372
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9598	9436	1582	1721	10131	11146
Przemysł	186444	170996	1896	1991	x	x
w tym przetwórstwo przemysłowe	176239	161178	1861	1957	13191	14088
Budownictwo	190139	174466	1815	1891	17043	16425
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	452868	426870	1937	2075	27722	30278
Transport i gospodarka magazynowa	98097	93795	1772	1891	16505	16921
Zakwaterowanie i gastronomia	52046	53971	1584	1703	7734	7715
Informacja i komunikacja	27266	27402	3227	3046	15617	15768
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16916	19985	2225	2557	83446	79004
Obsługa rynku nieruchomości	27223	27289	2733	2959	39547	26125
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	103649	102985	2530	2594	12170	11321
Administrowanie i działalność wspierająca	28236	29252	2166	2557	13421	15229
Edukacja	14028	13330	2078	2483	7536	8192
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	37012	41784	2342	2407	8812	9176
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6602	4829	2058	2072	10877	12324
Pozostała działalność usługowa	36508	36237	1569	1728	3999	4693

Tabl. 5. Wybrane dane o działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007 (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody z całokształtu działalności gospodarczej (w tys. zł)		Koszty z całokształtu działalności gospodarczej (w tys. zł)		Wartość sprzedaży detalicznej (w tys. zł)		Wartość sprzedaży hurtowej (w tys. zł)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
OGÓLEM	816494595,1	819634931,5	716681779,7	732188709,5	186405036,7	188357148,2	216083694,6	229628744,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2551254,5	2772108,4	1692510,4	1802065,8	5293,8	7948,7	2923,0	1857,4
Przemysł	67633609,9	67695241,7	56604947,7	57668405,2	532002,2	731821,6	700509,9	657023,8
w tym przetwórstwo przemysłowe	59425759,7	60094609,1	49457924,0	50623240,9	522952,8	699211,4	578220,6	570754,0
Budownictwo	89722068,6	82483775,5	74585674,6	71640214,8	370989,7	279003,8	194795,6	202208,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	368140481,4	382693511,1	346362088,2	361605391,4	184378189,9	186424121,6	214574005,4	228061122,4
Transport i gospodarka magazynowa	51160037,7	50931169,6	43340006,5	44724816,4	260290,0	151479,9	231037,4	189801,7
Zakwaterowanie i gastronomia	10814759,4	11495252,7	9614724,3	10524578,5	87466,0	107731,5	45273,5	1520,4
Informacja i komunikacja	17302388,1	19052463,9	13487686,7	15265877,7	104031,8	142659,1	82837,3	119232,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	76652425,2	76733975,2	71927944,6	76585212,3	101443,7	59444,2	22240,8	1670,0
Obsługa rynku nieruchomości	35509420,5	23401767,8	32461524,1	20442103,7	91225,5	64088,0	34473,0	89980,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	48325579,3	45894057,9	32935587,4	31500534,4	139548,9	114323,9	93801,2	79098,7
Administrowanie i działalność wspierająca	13706247,5	17497159,2	10792706,5	14536572,5	73645,3	149828,1	66505,5	130077,1
Edukacja	5560319,5	6094023,2	4045908,7	4563848,3	6696,6	12502,2	3758,5	1730,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19507384,2	22163103,8	11141593,1	13051534,5	71008,7	33441,4	73,6	22067,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3645513,5	3209011,4	3135148,0	2468431,9	66621,0	14048,3	5861,8	11099,2
Pozostała działalność usługowa	6263105,8	7518310,3	4553728,9	5809122,2	116583,7	64705,9	25598,4	60255,9

Tabl. 6. **Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce według formy prawnej i wielkości mikroprzedsiębiorstwa**

WYSZCZEGÓLNIENIE a- ogółem b- osoby fizyczne c- osoby prawne ¹		Ogółem		0-5 osób pracujących		6-9 osób pracujących	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012
Wskaźnik natężenia mikro- przedsiębiorstw	<i>a</i>	4601	4627	4332	4370	269	257
	<i>b</i>	4342	4344	4128	4145	214	200
	<i>c</i>	259	283	204	226	55	57
Pracujący ogółem na 1000 mikro- przedsiębiorstw	<i>a</i>	2019	1987	1635	1624	8208	8169
	<i>b</i>	1895	1851	1577	1558	8034	7922
	<i>c</i>	4090	4086	2805	2837	8888	9031
Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw	<i>a</i>	726	691	416	404	5726	5588
	<i>b</i>	625	586	371	355	5527	5383
	<i>c</i>	2421	2310	1329	1301	6503	6304
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)	<i>a</i>	56310	49045	47645	43456	196102	144193
	<i>b</i>	52574	50436	45487	44643	189385	170675
	<i>c</i>	118929	27671	91246	21666	222362	51438
Miesięczne przychody na 1 pracu- jącego w mikroprzedsiębior- stwie (w zł)	<i>a</i>	20001	20372	18114	18967	25766	24895
	<i>b</i>	15759	16331	14850	15536	19027	19405
	<i>c</i>	52492	48209	54896	53355	49763	42018
Przeciętne wynagrodzenie miesię- czne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	<i>a</i>	1987	2114	1892	2036	2099	2209
	<i>b</i>	1714	1805	1675	1779	1765	1839
	<i>c</i>	3169	3318	3117	3322	3208	3314
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)	<i>a</i>	12,2	10,7	14,3	12,6	7,8	6,0
	<i>b</i>	15,5	14,7	17,2	16,4	10,4	9,4
	<i>c</i>	4,8	1,2	5,2	1,3	4,3	1,2
Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności mikroprzedsię- biorstw (w %)	<i>a</i>	20,0	20,1	20,0	19,5	20,0	21,4
	<i>b</i>	25,0	24,1	24,4	23,7	26,6	25,3
	<i>c</i>	8,6	10,9	6,6	7,5	11,0	16,0
Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności mikroprzedsię- biorstw (w %)	<i>a</i>	23,2	24,5	20,6	23,3	28,6	27,5
	<i>b</i>	17,7	19,8	17,6	19,4	18,0	20,9
	<i>c</i>	35,7	35,3	29,8	34,3	43,0	36,7
Udział produkcji budowlano- -montażowej w przychodach z całokształtu działalności mikroprzedsiębiorstw (w %)	<i>a</i>	9,7	9,1	10,4	9,5	8,1	7,9
	<i>b</i>	10,7	9,3	11,0	9,3	9,6	9,5
	<i>c</i>	7,4	8,5	8,5	10,3	5,9	5,7

¹ Wraz z jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej.

Tabl. 7. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		Przemysł				Budownictwo		Handel; naprawa pojazdów samochodowych	
					przetwórstwo przemysłowe							
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw	4601	4627	24	25	427	416	405	393	594	579	1311	1277
Pracujący ogółem na 1000 mikroprzedsiębiorstw	2019	1987	2309	2255	2500	2453	2494	2451	2044	2001	2286	2247
Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw	726	691	1018	989	1133	1066	1129	1065	831	782	897	868
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)	56310	49045	91084	101671	66994	62511	63846	62577	66156	48593	43123	42868
Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	20001	20372	10131	11146	x	x	13191	14088	17043	16425	27722	30278
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	1987	2114	1582	1721	1896	1991	1861	1957	1815	1891	1937	2075
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)	12,2	10,7	33,7	35	16,3	14,8	16,8	15,8	16,9	13,1	5,9	5,5
Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	20,0	20,1	0,2	0,3	0,7	0,9	0,8	1	0,4	0,3	43,0	41,8
Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	23,2	24,5	0,1	0,1	0,9	0,8	0,8	0,8	0,2	0,2	50,0	51,1

Tabl. 7. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007 (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Transport i gospodarka magazynowa		Zakwaterowanie i gastronomia		Informacja i komunikacja		Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		Obsługa rynku nieruchomości		Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw	368	356	118	122	151	165	147	152	99	103	511	539
Pracujący ogółem na 1000 mikroprzedsiębiorstw	1904	1907	2745	2842	1699	1683	1444	1493	2025	1978	1771	1727
Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw	692	684	1149	1152	470	430	299	340	713	690	527	496
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)	55137	45231	26493	20717	65731	59382	83501	2532	79865	74813	78212	69363
Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	16505	16921	7734	7715	15617	15768	83446	79004	39547	26125	12170	11321
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	1772	1891	1584	1703	3227	3046	2225	2557	2733	2959	2530	2594
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)	15,3	12,2	11,1	8,4	22,0	19,9	6,2	0,2	8,6	12,6	31,8	31,4
Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	0,4	0,3	0,7	0,8	0,5	0,6	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	0,4	0,3	0,4	0	0,4	0,5	0,0	0	0,1	0,3	0,2	0,1

Tabl. 7. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce według sekcji PKD 2007 (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Administrowanie i działalność wspierająca		Edukacja		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		Pozostała działalność usługowa	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw	132	138	113	117	345	375	49	42	212	220
Pracujący ogółem na 1000 mikroprzedsiębiorstw	1809	1945	1564	1519	1448	1456	1625	1488	1697	1681
Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw	554	549	323	295	278	289	352	299	446	426
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)	57201	55562	34877	33834	62888	62994	27182	45851	20881	20116
Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	13421	15229	7536	8192	8812	9176	10877	12324	3999	4693
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	2166	2557	2078	2483	2342	2407	2058	2072	1569	1728
Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)	21,3	16,9	27,2	25,1	42,9	41,1	14,0	23,1	27,3	22,7
Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	0,5	0,7	0,1	0,2	0,4	0,2	1,6	0,4	1,7	0,8
Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	0,4	0,6	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,4	0,7

Tabl. 8. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw		Pracujący ogółem na 1000 mikroprzedsiębiorstw		Przeciętna liczba zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw		Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami przypadającej na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł)		Miesięczne przychody na 1 pracującego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
POLSKA	4601	4627	2019	1987	726	691	56310	49045	20001	20372
Dolnośląskie	4730	4982	1956	1927	690	642	62254	52080	19264	19701
Kujawsko-pomorskie	4058	4112	1958	1937	706	666	49224	56426	17009	20545
Lubelskie	3516	3496	2021	1941	683	657	42444	48643	19093	18783
Lubuskie	4463	4401	1946	1935	685	658	58974	60219	19543	18926
Łódzkie	4653	4744	2070	1975	729	656	50988	49254	17000	17424
Małopolskie	4895	4807	2051	1935	717	644	54544	45022	18606	19224
Mazowieckie	5513	5740	2005	2000	737	712	74700	38211	26938	26503
Opolskie	3693	3593	2116	2060	812	770	49736	48269	17684	18551
Podkarpackie	3441	3263	1903	1944	664	678	49823	41694	18864	17449
Podlaskie	3737	3611	1878	1894	617	635	50984	56409	20861	23162
Pomorskie	5230	5069	1970	1951	704	656	58622	61363	18772	19135
Śląskie	4446	4509	2173	2096	800	740	51795	45616	19505	18839
Świętokrzyskie	3881	3696	1979	2008	737	715	48563	58621	19001	20077
Warmińsko-mazurskie	3701	3632	2027	1973	752	710	53980	57417	18018	17313
Wielkopolskie	5208	5249	2057	2086	761	777	49574	52641	18363	19301
Zachodniopomorskie	5289	5281	1901	1910	671	647	52210	52626	18312	19559

Tabl. 8. Wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwie (w zł)		Wskaźnik nadwyżki przychodów nad kosztami w przychodach mikroprzedsiębiorstw (w %)		Udział sprzedaży detalicznej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)		Udział sprzedaży hurtowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)		Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (w %)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
POLSKA	1987	2114	12,2	10,7	20,0	20,1	23,2	24,5	9,7	9,1
Dolnośląskie	2005	2181	14,5	12,1	19,4	21,1	20,3	23,4	11,9	9,8
Kujawsko-pomorskie	1839	1984	13,0	12,5	24,4	19,1	27,6	30,4	10,7	7,3
Lubelskie	1756	1918	9,7	11,8	28,6	23,9	19,1	27,4	6,5	7,8
Lubuskie	1919	1984	13,8	14,5	20,0	21,1	25,7	21,1	9,7	10,3
Łódzkie	1858	1932	12,6	12,6	23,4	21,9	23,8	27,0	6,8	5,2
Małopolskie	1877	1999	12,5	10,7	20,7	17,8	19,1	22,5	11,1	9,0
Mazowieckie	2417	2595	12,1	6,4	14,5	16,6	25,0	22,6	7,6	10,8
Opolskie	1853	2033	11,6	11,1	24,0	23,1	24,4	21,7	8,3	8,0
Podkarpackie	1697	1825	12,2	10,9	23,5	25,9	17,6	16,7	9,2	9,0
Podlaskie	1819	1896	11,4	11,3	24,0	25,5	24,1	20,2	7,1	7,5
Pomorskie	2037	2166	14,0	14,5	18,9	20,5	20,8	22,4	10,1	8,6
Śląskie	1949	2011	10,7	10,1	19,1	20,2	27,0	32,0	14,6	10,6
Świętokrzyskie	1712	1815	11,3	12,7	23,4	24,8	24,0	18,9	9,7	9,7
Warmińsko-mazurskie	1783	1845	13,2	15,0	24,6	26,4	17,3	23,2	7,8	8,9
Wielkopolskie	1999	2068	11,5	11,5	20,9	18,6	24,7	27,4	8,7	7,6
Zachodniopomorskie	1911	2060	13,2	12,3	21,3	23,0	19,6	19,1	11,0	7,8

W sprzedaży między innymi:

- RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2011, 2012
- SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ŁODZI (kwartalnik)
- ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
- WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE – PODREGIONY, POWIATY, GMINY - 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
- STATYSTYKA ŁODZI - 2010, 2012

- ŁÓDZKI OBSZAR METROPOLITALNY W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2011

- RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2010, ŁÓDŹ 2011
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2011 R., ŁÓDŹ 2013

- OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2011
- ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2012 R., ŁÓDŹ 2013

- NAUKA, TECHNIKA I INNOWACYJNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2007-2009, ŁÓDŹ 2011
- ŚRODKI TRWAŁE I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2009, ŁÓDŹ 2011
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2011, ŁÓDŹ 2013
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA PODMIOTÓW Z KAPITEŁEM ZAGRANICZNYM W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2012
- BUDOWNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2011, ŁÓDŹ 2012
- GOSPODARKA MIESZKANIOWA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2012, ŁÓDŹ 2013

WYNIKI SPISÓW Powszechnych

- PSR 2010. RAPORT Z WYNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO, ŁÓDŹ 2011
- PSR 2010. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM, ŁÓDŹ 2012
- NSP 2011. LUDNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA. ŁÓDŹ 2013
- NSP 2011. ZAMIESZKANE BUDYNKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. ŁÓDŹ 2013
- NSP 2011. MIESZKANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. ŁÓDŹ 2013

Zapraszamy do zapoznania się z szeroką ofertą wydawniczą znajdującą się na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lodz>, gdzie prezentowane są w formie elektronicznej publikacje, komunikaty oraz tematyczne informacje sygnałowe.

**Zamówienia realizuje Urząd Statystyczny w Łodzi
ul. Suwalska 29, 93-176 Łódź tel. (42) 683-92-96, FAX (42) 684-48-46**